

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (2400) 1996 VASARIS-FEBRUARY 27

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Grižimas ir išlikimas

Nieko nuostabaus, kad po penkerių Lietuvos nepriklausomybės metų vis dažniau išeivijoje pasigirsta klausimas: grįžti ar ne? Apie tai pagalvoja pavieniai išeiviai, pasvarsto susirinkę vieminčiai. Kai kur klausimas keliamas gana plačiu mastu viešose diskusijose.

GRĮŽIMO – negrižimo reikalai, kaip kas apie tai bekalbėtų, yra sudėtingi daugeliu požiūrių ir vargu, ar čia bus prieita kokios bendrinės išvados nustatant, kas šiuo atžvilgiu geriau, kas patriotiška, kas melaginga ar veidmainiška; ko išeiviai gali tikėtis iš Lietuvos vyriausybės ir ko valdžia iš grįžtančių? Kaip kitų, taip ir šio klausimo svarstybose atsiranda mėgstamųjų būtinai ieškoti originalumo, užtaisyti tokį trenksmą, kuris sujudintų ir labiausiai sumaterialėjusiais sąžinės arba bent prakrapštę akis į tautą: štai kokie menkystos esame! Prisipažinti kaltu ir muštis į krūtinę yra tikrai dora, tačiau reikia būti nusikaltusiam. Įdomu, koks susidarytų išeivių skaičius, kurie jaustųsi esą kalti tik todėl, kad negrižta gimtojo šalį? Jau vien prielaida, kad negrižimas reiškia kaltę, neturi tvirtesnio pagrindo. Nemažai pasigirsta balsų, teigiančių, kad išeivių negrižimas glaudžiai siejamas su medžiagine gerove – kas gi norėtų, gerai ir švariai gyvendamas, grįžti į žemesnio buitinio lygmens gyvenimą. Tačiau ir tokia priežastis daugumos vardu vargu ar galėtų būti teisingai nurodoma. Mat ne visi išeiviai pukuose vartose ir ne visi tėvynėje gyvenantys skursta. Visur esama visokių. Taip ir bus – pasaulyje nėra krašto, kuriame gyvenantų vien tik elgetos, arba vien turtuoliai. Kiti negrižtantieji kalba apie išsiskynimą, pripratimą, įsigyvenimą, susigiminiavimą, ryšius su vaikais ir vaikaičiais. Kaip ten bebūtų, grįžimo klausimas liečia išėjusius, ir tik juos, tai yra tas nykstantis ir retėjančias gretas. Atidžiau pasidairius, klausimas aiškėtų: iš tikrųjų nebėra kam grįžti.

SVARSTANT grįžimo – negrižimo klausimą, kažkaip savaime gretinasi ir kitas, būtent – išnykimo ar išlikimo klausimas. Pastarasis liečia ir pirmąjį, gal net jo gelmę. Nes kas iš sugrįžusio tėvynės, jei jam terūpi jis pats ir kas iš pasilikusio išeivijoje, jei tautybių maišymo katilė jau smarkiai aptirpęs. Lietuvai, ypač dabar jos jaunos nepriklausomybės stiprinimui, reikalingi sąmoningi, aktyvūs, bendriems uždaviniams pasišventę, daugiopai pajėgūs tautiečiai – piliečiai ar ne – kurie, kur begventų, visada pasirodę savo jėgas, patirtį ir padėti aukoti tėvynei. Rodos, tai bendrybės, apie kurias prikalbama švenčių progomis. Bet tautos nykimo arba geriausiu atveju silpnėjimo pavojai nėra dingę, gal net padidėję nepriklausomybės atgavus. Faktai tai patvirtina: mirimų skaičius Lietuvoje lenkia gimimų, pietryčiuose etnografinės sritys ant ribos, geresnio ir saugesnio gyvenimo ieškojimas užsieniuose, iš kur nebeįžtama, iš nusivylimo kylantis abejumas ateičiai, išeivijos antros ar trečios kartos labai ribotas įnašas lietuvių. Tokie ženklai negalėtų būti aplenkiami einant prie diskutuotinų ir opių reikšinių aiškinimose. Ar šiuo metu yra įmanoma padaryti sprendimus, kurie bent paryškintų susipainiojusias problemas? Ir kas tai turėtų daryti? Nuomonių pasidalinimas gali privesti prie tam tikrų išvadų. Bet kas toliau? Išlikimo klausimas prašoksta visus kitus. Neužtenka tarti: mes buvome, esame ir būsim. Reikia ne magiško žodžio, bet pasiaukojančio darbo. Č.S.

KANADOS IVYKIAI

Politinė Vėliavos diena?

Kanados parlamentas prieš keletą metų yra priėmęs Vėliavos dienos įstatymą kanadiečių vienybei stiprinti tautiniu simboliu. Įstatymas betgi jos nepasiekė nedarbo diena ir valstybinė šventė. Buvo apsiribota tik pačios vėliavos neprisilietimu iškilimu bei jos pagerbimu vasario 15 d. Šiemet neplanuotų pasikeitimų Vėliavos dienos atnėšė ministerio pirm. J. Chretieno nutarimas iškilmingai vėliavos iškilimą bei jos pagerbimą surengti kaimyniniame Kvebeko Hull mieste, kuris yra prie pat Otavos ir jos pusėj esančių Kanados parlamento rūmų. Ton iškilimėn buvo sutelkta nemažai mokyklų vaikų bei kitų kvebekiečių. Mat ministeris pirm. J. Chretienas šia iškilme norėjo pabrėžti Kanados vienybę ir jos ryšius su Kvebeku.

Geras idėjas betgi sugriovė Kvebeko darbo unių demonstrantai, protestuojantys prieš Kanados nedarbo draudos išmokų suvaržymą bedarbiams. Šiai grupei vadovavo unių aktyvistas Bill Clennett, kuris taipgi yra ir žinomas separatistas. Jis staiga prisiveržė prie miniojėjusio ministerio pirm. J. Chretieno, prancūziškai šaukdamas piktą darbo unių protestą. Ministeris pirm. J. Chretienas, matyt, susidarė klaidingą įspūdį, kad jį puola kažkaip pro

RCMP policijos apsaugą prasi-
veržęs piktas ir pavojingas sepa-
ratistas. Tad nenuostabu, kad J. Chretienas už save gerokai ma-
žesnę ir net neginkluotą B. Clennettą tvirtai abiem rankom
čiupo už sprando ir gerkles ir
grįžtantį nustumė nuo savęs, kur
jį ant žemės pasiguldė RCMP saugumietis.

Šį įvykį matė RCMP saugu-
miečiai nesutikusi su ministerio
pirm. J. Chretieno priekaištu,
kad jie nesirūpina jo saugumu.
Esą jis buvo pakankamai sau-
gas, iš trijų pusių apsuptas RCMP vyrų. Minioj sunkiau yra
kontroliuoti priekį, kai einama
kaltaliojant kryptį. Tad iš prie-
kio ir prasiveržė B. Clennettas.
Jis nebuvo sulaukęs, nes RCMP policijai yra gerai žino-
mas kaip neginkluotas ir nie-
kam nepavojingas demonstran-
tas. Jo prasiveržimas jokio pa-
vojaus ministeriui pirm. J. Chretienui nesudarė.

Esą įvyko tik nemalonus ne-
susipratimas, pasibaigęs taikaus
demonstranto B. Clennetto dan-
tų plokštelės sulaužymu. Žurnalistai šį nesupratimą iš-
garsino spaudos nuotraukose ir
televizorių ekranuose. Tada ir
paaiškėjo, kad vienybei skirta
Vėliavos diena atsidūrė politi-
niam tarpusavio nesantaikos
šešėlyje. Ministeris pirm. J.
(Nukelta į 8-tą psl.)

Vasario šešioliktoji Toronto-Mississaugoje. Iš kairės: KLB pirmininkas ALGIRDAS VAIČIŪNAS, pagrindinis kalbėtojas Lietuvos seimo narys ROMUALDAS OZOLAS, generalinis Lietuvos garbės konsulas HARIŠ LAPAS, GRAŽINA LAPIENĖ; žemiau: padėkos ženklas paskaitininkui ROMUALDUI OZOLUI; kairėje – VIDA BALŠEVIČIŪTĖ-KAIRIENĖ, dešinėje – KLB Toronto apylinkės pimininkė DANUTĖ GARBALIAUSKIENĖ

Nuotr. Alg. Armono

Kodėl žlugo stambieji bankai?

Latvijos ir Lietuvos bankų krizės pamokos. Apie jas išsamiai rašo MICHAEL J. BOURKE, Latvijos centrinio banko patarėjas, "The Baltic Observer" laikraščio 1996 m. sausio 25-31 laidoje. Jo straipsnyje išryškėja tikrosios priežastys, nuvedusios bankus į žlugimą

Tarptautiniuose sluoksniuose žinoma, kad iš buvusių sovietinių respublikų trys Baltijos kraštai lengviausiai pereina iš kontroliuojamos į laisvos rinkos ekonomiją. Bankai, greitai augdami dėl gyvų prekybinių santykių su Vakarais ir buvusiom Sovietų respublikomis, vadovavo tam perėjimui. Tačiau greitai bankų augimą pakeitė dar greitesnis jų žlugimas visuose trijuose kraštuose. Gražus klestinčių bankų fasadas slėpė kitokią tikrovę.

Nė vienas iš buvusių komunistinių kraštų neturi patyrusių bankininkų, nes visa bankų sistema buvo valstybės kontroliuojama ir palyginti paprasta. Dabar komerciniai bankai turi stovėti ant savo kojų, bet bankininkai neturi patirties ar net supratimo pramatyti problemas ir pavojus. Be to, jie veikia pereinamojo laikotarpio ekonomijoje, kur duoti paskolą labai rizikinga, nes jau imantis taip pat mažai numanoma apie rinkos reikavimus.

Vakarų Europos kraštuose komerciniai bankai turi daug saugesnę dirvą darbui, nes veikia nusistovėję ir aiškūs įstatymai, tarptautiniai reikalavimai ir rimti prekyboje išprūsę klientai. Tačiau pasitaiko, kad žlunga ir seni bankai, kaip pvz. 200 metų senumo Londono "Bearings" ar ispanų "Bank Banesto". Tai tik rodo, kad bankai yra labai rizikingas verslas, reikalaujantis patyrusių vadovų ir geros kontrolės. Krizės priežastys Latvijoje 1995 m. pradžioje ir dabar Lietuvoje nėra tos pačios kaip Vakaruose. Baltiečių bankai žlugo ne dėl išorinių ap-

linkybių, bet dėl pačių bankų kaltės, tiksliauariant, dėl akcininkų piktnaudžiavimo. Tik palyginkim Vakarų bankų ir naujai išsilaivinsius Latvijos ir Lietuvos bankų praktiką. Vakaruose banko akcijų įsigijęs pilietis kasdienį darbą palieka bankininkams ir direktoriams tvarkyti. Tie žmonės yra atsakingi už visą banko darbą ir patikėtų indėlių saugumą. Akcininkai iš savo banko negali didelių sumų skolintis, nes tai būtų privilegija skolintis, akcininkui neliktų jokios rizikos bankui žlungant. Akcininkas gauna tik dividendus iš pelno, revizoriai apskaičiuotus pagal tarptautinius reikalavimus.

Latvijoje ir Lietuvoje akcininkai kitaip elgėsi. Iš tikrųjų, bankų žlugimo priežastis ir buvo akcininkų piktnaudžiavimas. Šių naujų bankų savininkai į banką žiūrėjo kaip į priemonę sukaupti kapitalą iš indėlininkų. Tikslas buvo ne ugdyti ir stiprinti banką kaip pelną akcininkams nešančią verslą, bet sukauptą kapitalą panaudoti savo privatiems, dažnai rizikingiems verslams. Dauguma jų paskolų buvo duodamos už mažas palūkanas ir niekada negrąžinamos.

Kadangi akcininkas jaučiasi banko savininkas, tai nemato reikalo mokėti palūkanas. Daugeliu atveju akcininkai – skolinkai slepiasi už fiktyvių užsienio firmų, ir paskolos pervedamos kitoms nesamoms firmoms. Tuo būdu akcininkas išvengia mokesčių, o Centrinio banko revizoriai beveik neturi galimybės atsekti paskolą pa-

ėmusio asmens. Būna atveju, kad akcininkai net neįneša kapitalo, bet su banko pagalba veda dvigubą atskaitomybę, parodydami fiktyvius įnašus.

Latvijos ir Lietuvos Centriniai bankai rado, kad dažnai atvejais kapitalo visiškai nėra, ir akcininkas niekuo nerizikuoja bankui žlungant. Tačiau tie patys akcininkai reikalauja dividendų, nes sąskaitos rodo įnašą. Kaip jau minėta, paskolos negrąžinamos, o nuslėpti trūkumai praeisiam terminas. Dailis skolinkų nepajėgūs skolą grąžinti, o kiti nemanoma atsiskaityti. Šitokiai padėčiai esant, akcininkų pozicija labai pelninga:

- Nieko neįmokėję sudaro fiktyvius sąskaitas, rodančias investuotą kapitalą.
- Skolinasi savo pačių reikalams.
- Nemoka palūkanų ir negrąžina skolų.
- Šių skolų nuostolius nuslepia, klaidinančiai parodydami pelną.

- Už falsifikuotus įnašus ir pelną gauna dividendą iš svetimų įnašų.
- Slepiasi už užsienio firmų ir dėl to neatsekami.
- Būdami nežinomi, išvengia valstybės mokesčių.
- Bankui žlugus, jie nieko nepraranda.

Tai ne fantazija, bet Latvijoje ir Lietuvoje paaiškėjo faktai. Paskoloms negrąžint ir išmokant dividendus už pelno neduodančius indėlius, bankuose pradeda stigti pinigų. Bankai ir toliau kurį laiką, atrodo, sek-

(Nukelta į 3-tią psl.)

Savaitė Lietuvoje

Nepriklausomybės šventės iškilmės

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas dalyvavo Vasario 16-osios iškilmėse Kaune, kurios prasidėjo Vytauto Didžiojo ir Vyčio kryžiaus vėliavų pakėlimu Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje, praneša ELTA. Buvo padėtos gėlės prie nežinomo kareivio kapo, Laisvės paminklo, Vytauto Didžiojo paminklo bei Romo Kalantos susideginimo vietos. Įvyko karinis paradas ir eisena miesto gatvėmis iki buv. prezidentūros, kur atidengti paminklai Lietuvos prezidentams A. Stulginskiui, K. Griniui ir A. Smetonai. Arkikatedroje buvo aukojamos Mišios Lietuvos ir buvusių prezidentų intencija. Vytauto Didžiojo karo muziejuje buvo surengtas jo įkūrimo 75 metų sukakties minėjimas.

Vilniuje vidurdienį buvo pakeltos trijų Baltijos valstybių vėliavos, prie Vasario 16-osios Nepriklausomybės akto signatarų namo Pilies gatvėje, įvyko mitingas, į kurį susirinko daugiau kaip tūkstantis vilniečių bei miesto svečių, giedojo Vilniaus tremtinių choras. Į Rasų kapines buvo nuneštos puokštės gėlių, kuriomis buvo pagerbti du Nepriklausomybės Akto signatarai – dr. Jonas Basanavičius ir Jonas Vileišis. Vilniaus arkikatedroje taipgi buvo aukojamos iškilmingos Mišios. Vakare Operos ir baletu teatre įvyko iškilmingas minėjimas, kuriame kalbą pasakė prezidentas A. Brazauskas. Vėliau jo vardu buvo surengtas priėmimas "Draugystės" viešbutyje.

Prezidento metinis pranešimas

Vasario 15 d. Lietuvos prezidentas A. Brazauskas seime skaitė savo metinį pranešimą, kuriame jis pripažino, jog bankų krizė pakenksianti užsienio investicijų galimybes, tačiau sėkmingu jos išsprendimu Lietuva gali sustiprėti. Dėl vyriausybės vadovo atstatydinimo jis pareiškė, kad "valstybės politika negali priklausyti nuo vieno žmogaus".

Jo manymu Lietuvai yra įmanoma įsijungti į Europos vienitąsą struktūrą, kurių narės bus suderinę ekonominę, užsienio ir saugumo politiką, tačiau tam reikalinga padirbėti.

Svečiai iš Danijos

Vasario 17 d. Lietuvoje – dviejų dienų vizitu lankėsi Danijos seimo – "Folketingo" – delegacija, vadovaujama pirmininko E. Olseno, rašo ELTA. Svečias seime pareiškė nuomonę, kad Lietuva pirmąją tarp Baltijos valstybių kelyje į įstojimą Europos sąjungon, tačiau sėkmei priklausys nuo to, kaip greitai Lietuvos teisinė ir ekonominė sistema bus priderinta prie ES normų. Jis taip pat pranešė, kad Lietuvos kareiviai sėkmingai veikia Danijos batalione,

skatino abiejų valstybių bendradarbiavimą ne tik vyriausybių bei ministerijų, bet ir parlamentų lygyje.

Patvirtintas naujas ministras pirmininkas

Kaip praneša BNS, vasario 15 d. Lietuvos seimas 70 balsų patvirtino Lauryną Mindaugą Stankevičių Lietuvos ministrų pirmininku. Šeši seimo nariai balsavo prieš jo paskyrimą, du susilaikė. Opozicinės partijos balsavime nedalyvavo, priešindamosi dar vienos LDDP vyriausybės sudarymui, tačiau neklidė L. M. Stankevičiaus paskyrimui. Taip pat buvo balsuota už Reinoldijaus Šarkino paskyrimą Lietuvos banko valdybos pirmininku.

Tą pačią dieną prezidentas Algirdas Brazauskas dekretu pavadė ministeriui pirmininkui per 15 dienų sudaryti vyriausybę ir pateikti jam jos sudėtį.

Nustatyta žalos įvertinimo programa

Lietuvos vyriausybė vasario 15 d. patvirtino darbų programą nustatymui žalos, padarytos Lietuvai 1940-1993 m. TSRS ir Rusijos federacijos kariuomenės. Kaip skelbia ELTA, atitinkamos institucijos įvertins žalą, padarytą politiniais motyvais įkalintiems asmenims bei jų šeimoms, tremtiniais bei jų šeimoms, asmenims, išvengusiems tremimo, karo repatriantams, priverstinai įdarbintiems NKVD-KGB lageriuose, TSRS angliakasybos ir naftos pramonėje bei NKVD-MVD kombinačiuose. Bus apskaičiuojama žala, padaryta vykdanant tautųdystę ir represijas, persekiojant rezistenciją, vykdančią priverstinę emigraciją, verčiant tarnauti tarybinėje kariuomenėje ir sukarintuose daliniuose, persekiojant Katalikų Bažnyčią bei kitų konfesijų maldos namus ir kt. Taip pat bus nagrinėjama žala padaryta miesto ir kaimo gyventojams, juridiniams asmenims, visuomeninėms organizacijoms, žala valstybės turtui, Lietuvos gamtai, ūkiui bei kultūrai. Skaiciavimai turi būti atlikti iki liepos 1 d. ir pateikti Lietuvos vyriausybei.

Pasirašyti sienos su Gudija žemėlapiu

Minske vasario 8 d. Lietuvos ir Gudijos sienos nustatymo komisijos pirmininkai Rimantas Šidlauskas ir Stanislas Ogurcovas pasirašė valstybės sienos nustatymo žemėlapius, skelbia BNS. Sekančią dieną žemėlapiu buvo patvirtinti Lietuvos ir Gudijos užsienio reikalų ministrų, vėliau bus pateikti seimui, kartu su kitomis sutartimis dėl draugystės ir bendradarbiavimo, dėl "Belorus" sanatorijos Druskininkuose ir dėl didinamo "500-ojo" objekto, priklausancio Ignalinos AE ir esancio Gudijos teritorijoje. RSJ

Šiame numeryje

Grižimas ir išlikimas

Išlikimo klausimas prašoksta visus kitus

Kodėl žlugo stambieji bankai?

Lietuvos bankus grąžia savanaudiški akcininkų interesai

Vasario 16-osios iškilmės Toronto

Pagrindinę kalbą sakė Lietuvos seimo narys Romualdas Ozolas

Ką dabar sakyti Sacharovas?

Amerikietė žurnalistė apie dabartinę Rusiją

Susitikimas su iškiliaisiais kovotojais

Vokiečių mėnraščio atstovas pas N. Sadūnaitę Lietuvoje

Ko ieškokau ir ką rađau Lietuvoje

Pasigėrėtinas Zemačių plentas – nuo Klaipėdos iki Vilniaus

Naujas mokslo centras

Klaipėdos universitetas – akademinis centras Vakarų Lietuvoje

Galdikaitė – lietuvišką mokslininkę

Žymiausia šio šimtmečio orangutangų tyrinėtoja

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, mėnesio – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
TEVIŠKĖS ŽIBURIAI (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Teviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063

RELIGINIAME GYVENIME

Tradicinė moksleivių ateitininkų žiemos akademija įvyko 1995 m. gruodžio 26 – 1996 m. sausio 1 d.d. Visagine. Joje dalyvavo beveik 100 9-12 klasių moksleivių iš visos Lietuvos. Paskaitomis, pratybomis bei diskusijomis norima moksleivius supažindinti su kultūrine ir socialine Katalikų Bažnyčios misija, kaip skelbiamą II Vatikano susirinkimo nutarimuose. Taip pat aptarti moralės ir asmeninės laisvės santykiai, paskatinta jaunimą kūrybai.

Paskaitas skaitė ir diskusijoms vadovavo kun. G. Vitkus, SJ, kun. R. Grigas, dr. A. Žygas, dr. S. Valenta, seserys B. Malickaitė, D. Kuzmickaitė, studentai ateitininkai. Dr. A. Žygas moksleivius supažindino su enciklikos "Veritatis Splendor" svarstomais moralinio elgesio klausimais, o dr. S. Valenta – su kalbėjimo menu ir poezijos kūryba. Kun. G. Vitkus išskėlė tikro religingumo ir kasdieninio pamaldumo supratimą.

Vyko vyresniesiems moksleiviams ir studentams konferencija "Katalikiško mokslo einančio jaunimo misija šių dienų Lietuvoje". Jaunimas skaitė pačių paruoštus pranešimus septyniuose sekcijose, kuriose buvo aptartami krikščioniškų vertybių išsaugojimo, jaunimo dalyvavimo politikoje, socialinės tvarkos, organizuoto veikimo ir kiti klausimai.

Dr. A. Žygas apibendrino sekcijų atstovų pranešimus, pasiūlydamas jaunimo sugebėjimu ne tik teoriškai svarstyti, bet ir siūlyti konkrečius sprendimo būdus. Moksleiviai taipgi galėjo išbandyti savo kūrybos galias, dalyvaudami talentų vakaruose.

Vroclove, Lenkijoje, 70,000 jaunuolių iš visos Europos meldėsi už taiką šiame žemyne. Per vienas vakarines ekumenines pamaldas Taize bendruomenės įsteigėjas brolis Roger Schutz pabrėžė, kad Europoje nedelsiant turi įsigalėti taika. Taikos dviasį gali skatinti krikščionys. Vroclove arkivyskupas kardinolas H. Gulbinowicz ragino renginio dalyvius tapti pasitikėjimo ir ramybės ženklu. Popiežius Jonas-Paulius II savo laiške kvietė "nenuilstamai apmąstyti Evangeliją, kad būtų atskleistas Kristus ir jo meilė".

Lietuvoje pradėtas leisti naujas mėnraštis "Bažnyčios žinios" vietoj iki šiol turėto žiniaraščio "Lietuvos katalikų Bažnyčia". Naujasis leidinys skirtingas tuo, kad jame spausdinamos ne tikait religinės žinios, bet ir straipsniai, pamokslai, vyskupų laiškai, pranešimai. Jis primena nepriklausomoje Lietuvoje leistą "Tiesos kelią". Dėl to jo pavadinimas "Bažnyčios žinios" neatitinka turinio. Mėnraščio leidėjas – Lietuvos katalikų Bažnyčios informacijos centras. Redaguoja informacinę komisiją. Vyriausiasis redaktorius – Gediminas Žukas,

redaktoriai – Vygantas Malinauskas, Asta Petritytė. Spausdinamas A. Jaškio spaustuveje Kaišiadoryse.

Šių metų pradžioje Lietuva neteko penkių kunigų. A. a. Vaclovas Ramanauskas, marijonas, 70 m. amžiaus, Ukmėrgės Švč. Trejybės parapijos klebonas, buvo nužudytas trijų piktdarių sausio 30 d. Laidotuvėse dalyvavo keturi vyskupai ir per 100 kunigų. Vasario 2 d. mirė vyriausias amžiumi a.a. kun. Antanas Zdanavičius, Veiviržėnų altarietas, beveik 101 metų amžiaus. Vasario 6 d. mirė a.a. kun. Petras Liubonas, Šeduvos altarietas, 80 metų amžiaus. Taip pat vasario 6 d. mirė a.a. kun. Jonas Rusinas, 86 metų amžiaus, Marijampolės altarietas; a.a. kun. Jonas Kuizinas, 61 metų amžiaus, Žiežmarių vikaras. Jisai sunkiai skynėsi kelią į kunigystę – net 19 metų bandė įstoti kunigų seminarijon, bet sovietinė valdžia vis neleido. Pagaliau buvo įšventintas kunigu 1981 m. Klebonavo Kruonyje 10 metų. Susilpnėjęs sveikatai, pastaruoju metu vikaravo Žiežmariuose.

Tikyba Lietuvos vidurinėse mokyklose dėstoma jau penkeri metai. Įvairiose vyskupijose atliekami statistiniai tyrimai parodė, kad daugiausia moksleivių tikybos mokėsi 1992-93 mokslo metais. Kai kuriose mokyklose tikybos pamokas lankė beveik visi mokiniai. Toks lankymas 1994-95 mokslo metais sumažėjo. Vietoj tikybos etika renkasi daugiausia vyresniųjų klasių moksleiviai. Pastebėta, kad mokiniai, norėdami įsigyti žinių iš abiejų dalykų, neretai vienas metais lanko tikybos, o kitais – etikos pamokas.

Tarpdiecizinio katechetikos centro vadovės B. Briliūtės teigimu, tikybos pamokas lankančių mokinių skaičius labiausiai sumažėja 7, 9 ir 10-tose klasėse. Tačiau 11 ir 12 klasėse žymiai padidėja. Su švietimo ir mokslo ministerija svarstomos galimybės moksleiviams, ypač vyresniųjų klasių, vienu metu leisti lankyti ir etikos, ir tikybos pamokas.

Tikybos mokytojų atžvilgiu 1995 m. būklė žymiai pagerėjo. Padaugėjo aukštąsias teologijos studijas baigusiu asmenų, įsigijusių šios srities specialybę. Taipogi Tarpdiecizinis katechetikos centras papildomai organizuoja daug įvairių seminarų, kuriuose talkina svečiai iš Anglijos, Škotijos, Austrijos, Vokietijos, Prancūzijos, JAV-bių ir Australijos. Centras ketina įsteigti tikybos mokymo kvalifikacijos institutą.

Sunkiau yra su tikybos vadovėliais. Švietimo ir mokslo ministerija nėra pajėgi pakankamai išleisti tikybos vadovėlių. Ši ministerija iš viso nesirūpina vaizdinėmis priemonėmis. Ryžtamasi pagalbos ieškoti užsienyje.

(Iš leidinio "Bažnyčia Lietuvoje").

Maskviniai ortodoksai kaltina Lietuvą

Lietuvos ortodoksų nusiskundimai

Niujorko valstijoje Jordanville mieste leidžiamas užsienio rusų ortodoksų religinis laikraštis "Prosvolavnaja Rus" š. m. sausio 14 d. laidoje rašo apie "septynių šimtmečių Ortodoksų Bendrijos persekiojimą Lietuvoje". Straipsnyje rašoma, jog pirmieji Lietuvos krikščionys buvę rusai ortodoksai ir kad Gedimino laikais jų būvę daug, tačiau santykiai su lietuviais pagonimis nebuvo geri. Algirdo laikais pagonyms nužudė tris ortodoksus – Joną, Antaną ir Eustachijų, kurie būvę paskelbti jį šventaisiais. Ši legenda buvo garsiai kartojama Muravjovo laikais.

Ortodoksų persekiojimą esą tęsė Jogaila, kuris, kaip rašo laikraštis, "atsisakęs Kristaus Cerkvės perėjo ne į pagonybę, bet į lotynybę, kad atsistėtų į Lenkijos karaliaus sostą. Gaila, kad jis tuo neapsiribojo, bet siekė šėtoniško tikslų – sunaikinti Lietuvoje šventą Ortodoksų Bendriją (...) Ortodoksų padėtis dar labiau pablogėjo, kai tarp "ortodoksų" vyskupų-atkalbūnų ir Romos Bendrijos buvo 1596 m. pasirašyta Bresto unija, kuri, pasak visų tikinčiųjų ortodoksų, buvo ne kas kita, kaip išdavystė. Tais sunkiais laikais dauguma ortodoksų šventovių ir vienuolynų Lenkijos-Lietuvos valstybės teritorijoje buvo unitų pagrobta".

Žlugus Lietuvos-Lenkijos valstybei, padėtis pasikeitė. "Pravoslavnaja Rus" rašo: "Nuolatinis Ortodoksų Bendrijos persekiojimas Lietuvoje buvo trumpam sustabdytas XIX ir XX š. pradžioje. Šiame laimingame laikotarpyje įvyko Lietuvoje Cerkvės atgimimas: buvo atstatytos apgriautos ortodoksų cerkvės ir atgaautos atimtos šventovės. Sugriuvusi sena Skaisčiausiosios Dievo Motinos šventovė Vilniuje buvo atstatyta, o kankinių Jono, Antano ir Eustachijaus palaikai buvo pagaliau viešai išstatyti, kad tikintieji galėtų jiems nusilenkti. Visų didelių džiaugsmui Švč. Trejybės vienuolynas buvo grąžintas Ortodoksų Bendrijai".

Šiame "laimingame" laikotarpyje katalikų šventovės buvo paverčiamos cerkvėmis (Vilniaus Šv. Kazimiero, Marijos Ramintojos ir kitos); buvo uždarytos beveik visos viešai veikiančios vienuolijos, uždrausta lotynų raidėms lietuvių spauda ir pan.

Tokią palankią ortodoksams padėtį nutraukė Pirmasis pasaulinis karas ir spalio revoliucija Rusijoje. Komunistų valdžia žiauriai juos persekiojo Rusijoje, bet Lietuvoje jie palyginti mažai buvo paliesti. Iš aštuonių Vilniuje buvusių cerkvių tik viena buvo uždaryta, kai

tuo tarpu iš 32 Vilniuje veikusių katalikų šventovių tik aštuonios liko neuždarytos.

Pagal "Prosvolavnaja Rus" blogiausi ortodoksams Lietuvoje laikai esą dabar: "Mes matome keistą, galima sakyti, baisų vaizdą. Vėl girdime paprastų ortodoksų verkimus ir dejavimus. Ir kodėl? Mat atviras persekiojimas virto slaptu persekiojimu iš vidaus, kurį vykdo netikri broliai". Pasak laikraščio, šis "netikras brolis ir persekiotojas" esąs Vilniaus ortodoksų arkivyskupas Chrizostomas, kuris netrukė unitams atgauti Švč. Trejybės cerkvės, išnuomojo "italams" – katalikams Šv. Dvasios vienuolyno ir sodo dalį, išnuomojo vienuolyno suolus, ieško unijos su "eretikais", giria "lotynišką" tvarką, žada įvesti "popiežiaus" kalendorių ir laimina ortodoksų pamaldose apsilankiusius "popiežininkus".

Dėl šių priežasčių arkiv. Chrizostomui priešinigi vietiniai ortodoksai važinėja į Maskvą skųstis. Kol kas jie dar nieko nelaimėjo, bet ateityje Maskva tokius skundus gali panaudoti kaip priekabę veiksams prieš Lietuvą.

Pračiuoju metu dabar tebėra aktualus maskvinių ir Lietuvos palankių ortodoksų klausimas. Maskviniai visą laiką remia Maskvos valdžią bei įtaką Lietuvoje. Tokių ortodoksų grupė ir dabar pasižymi palankumu Maskvai, o ne Lietuvai. Arkivyskupas Chrizostomas yra vienas iš tų, kurie priklauso Lietuvai palankiųjų linkmei. Savo laiku jis atvirai pasisakė už Lietuvos nepriklausomybę, ne kartą parodė jai savo palankumą. Dėl to maskviniai ortodoksai yra nepatenkinti ir stengiasi jį nušalinti.

Lietuvoje niekad nebuvo ortodoksų persekiojimo tikraja to žodžio prasme, bet buvo katalikų persekiojimas, vykdomas carinės rusų valdžios bei remiamas ortodoksų viršūnių. Apie visa tai yra pateikta gera santrauka leidinyje "Encyclopedia Lituanica" IV tome ("Orthodoxy in Lithuania").

Vilniaus lenkų universitetas

Toronto lenkų savaitraštis "Głos Polski" š. m. vasario 1 d. laidoje išspausdino ilgą D. Kacnelson straipsnį apie lenkų nesėkmes Ukrainoje ir Lietuvoje. Lietuva paliesta trumpai:

"Nepaisant oficialios Lenkijos valdžios politikos, ten entuziastingai veikia Vilniaus žemės lenkiškumo gynėjai: daug šių kilnių asmenybių pažįstu. Pvz. žinomi profesoriai Eugeniusz Czupajewicz (Varšuva), teisininkas Zbigniew Labno (Kato-vicia), kurie nesavanaudiškai dėsto neoficialiame ir lietuvių valdžios persekiojame Vilniaus lenkų universitete. Deja, Lenkijos valdžia ir jos ambasadorius Lietuvai Jan Widacki šios institucijos neremia. Tačiau ji yra ir dirba nugalėdama milžiniškus sunkumus. Prieš ją kovoją savaitraščio "Polityka" ir kitų leidinių skiltyje žurnaliste Janina Paradowska taip atkakliai, kad ją galėtų pasveikinti pats carinis senatorius Novosilcovas. Aš pati mačiau tą žiaurų persekiojimą ir lenkų inteligentijos naikinimą Vilniuje,

kurį vykdė sovietiškos-lietuviškos mafijos remiamas NKVD, todėl suprantu istorinį reikalingumą čia auklėti jauną intelektualų kartą. Į Lenkiją atvykstantis iš Rytų neva lenkiškas jaunimas beveik niekad atgal negrįžta, kad skiepytų lenkų kalbą ir kultūrą. Dažnai tai yra ponaičiai ir panelės iš turtingų, o kartais nelenkiškų nomenklatūrinių šeimų. Jie už dolerius išsiperka nukreipimus ir aukštesnio mokslo studijas vietinėse lenkų kultūros draugijose, kuriuos lengvatikiai, o kartais ir gobbšūs, konsulai pasirašo".

Iš ponios Doros Kacnelson pasisakymų galima padaryti išvadą, kad ne tiek lietuvių valdžios "persekojimai", kiek patys lenkai trukdo auginti Lietuvoje jauną lenkų "intelektualų" kartą: Lenkijos valdžia ir jos ambasadorius Lietuvai Vilniaus lenkų universiteto neremia; jo neremia lenkų spauda, o lenkų organizacijoms ir Lenkijos konsulams daugiau rūpi kyšiai, negu siunčiamo į Lenkiją mokytiš jaunimo atranka. J.B.

Lietuvių Namai Londone beveik pusę amžiaus buvo lietuviškos veiklos židinys. Nuotr. iš K. Barėno knygos "Britanijos lietuviai 1947-1973"

Didžiosios Britanijos lietuviai

Bendruomenės iškilimas ir susmukimas

ūkyje, anglies kasyklose ir net kai kuriuose fabrikuose, gyvenimo sferyklose. Dalis buvo įdarbinta miestuose. Tačiau kur tik buvo kiek lietuvių, visur pasistengta suorganizuoti tos naujai įsteigtosios DBLS skyrius.

Dar tais pat 1947 m. lapkričio mėn. sušaukta suvažiavime paskelbta, kad DBLS turi jau 46 skyrius su 1.840 narių. 1948 m. skyrių būta 78 (narių 3.000); 1950 m. pranešta, kad uždaryti 24 skyriai, bet įsteigti 9 nauji. Tuo metu suvežtieji baigė 3 metų prievolę, kėlėsi į miestus, tai ir stovyklose buvusius DBLS skyrius teko uždaryti. Skyriai suorganizuoti miestuose, kur jų dar nebuvo.

Įdomu, kad kai kuriose stovyklose apgyvendinti lietuviai visi prenumeravo "Britanijos lietuvių".

Bėgimas į turtingesnius kraštus

Tada jau vyko ir didesnis judėjimas. Nemažai lietuvių laikėsi nuomonės, kad Britanijoje jiems nebus ateities. Toks galvojimas buvo ypač būdingas šeimoms turintiems lietuviams. Netikėta, kad jaunimas čia galėtų užsitikrinti gerus darbus.

Toks galvojimas, atrodo, buvo pagrįstas. Nemažai čia likusio jaunimo išėina aukštųjų mokslo, bet labai retam pasiseka gauti atsakingesni darbą. Aukštosios mokyklos Britanijoje geros, tai jaunuoliai baigę jas, dažnas ateitį sau kuria Amerikos žemyne ar net dar tolimesnėje Australijoje. Tai ir anuomet organizacijos ar bičiuliai turbūt nebespėdavo visiems pažįstojantiems atsiveikinti mokytojų ruošti, tiek jų tada masiškai skubėjo kitur. Ir daugiau sia vis skubėjo tokie, kurie turėjo pakankamai iniciatyvos ir tikėjosi, kad galės praturtėti, stipriai įsikabinti, vaikams užtikrinti rimtą ateitį.

Tasai bėgimas lyg iš skętančio laivo tęsėsi net keletą metų. Tai truputis po truputį pagaliau išvažinėjo nemažai lietuvių, kurie čia buvo reikšęsi, vaidintojų, dainininkų, juokingų talentų. Vien į Čikagą jų tiek atsikraustė, kad buvo išvežta moterys, paskui ir vyrai.

Kai tu atvežamųjų daugėjo, tai susirūpinta, kad jiems reikalinga organizuota pagalba ir patarimai. Taigi 1947 m. liepos 2 d. įsteigta D. Britanijos lietuvių sąjunga, nes galvota, kad senųjų ateivių organizacijos negalės patenkinti dabar atsikraustančiųjų. Apie naujos organizacijos centrą Londone susibūrusieji sutarė, kad aktualiai informacijai paskleisti būtina turėti spaudą ir pradėjo leisti rotatorinį biuletėnį, kurį netrukus pakeitė jau spaustuose dauginamas "Britanijos lietuvių", dar iš pradžių laikinai, pasakytume, šveplas, nes neturėjo lietuvių rašomajai kalbai reikalingų ženklų.

Ir tie suvežtieji anuomet parodė tikrą lietuvišką entuziazmą. Tie, kurie dirbo žemės ūkyje, anglies kasyklose ir net kai kuriuose fabrikuose, gyvenimo sferyklose. Dalis buvo įdarbinta miestuose. Tačiau kur tik buvo kiek lietuvių, visur pasistengta suorganizuoti tos naujai įsteigtosios DBLS skyrius.

Įsigyta namai, sodyba, įsteigta knygų leidykla

Nepaisant judrių, veiklių žmonių išvažinėjimo į kitus

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street W. 1st,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
*Susitarus priima pacientus
ir vakarais*

A+A
ALDONAI ŠEŠKUVIENEI
buvusiai mano mokinei Lietuvoje
mirus, netekimo skausmu dalinuos su dukra JŪRATE,
sūnum ALGIMANTU bei artimaisiais —
dr. Marija Ramūnienė su šeima

A+A
prof. VYTAUTUI MARIJOŠIUI
mirus,
jo broliui BRONIUI ir visiems jo šeimos nariams
nuoširdžiai užuojautą reiškia —
Lialė ir Kazys Laurušaičiai
Parry Sound, Ontario

A+A
JONUI GIRULIUI
mirus Delhi, Ontario,
seserį ONĄ VEŽAUSKIENEI, PRANĄ, brolių SIMĄ
bei gimines šią liūdesio valandą nuoširdžiai
užjaučiame —
A.Ž. Janeliūnai
O. I. Smalenskis
M. Janeliūnienė

Paskutinis susitikimas Kulautuvoje 1995 m. rugsėjo 28d. Iš kairės: Rūta Stonytė-Šereivienė, a.a. Vytautas Stonis, Viktorija Gendrolytė-Stonienė, Marytė Ambrozaitienė iš Čikagos

Išgelbėjo šimtus gyvybių

VYTAUTAS STONIS išgyveno Vorkutos lageriuose daugiau kaip 30 metų kaip gydytojas. Grįžęs į Lietuvą žuvo eismo nelaimėje. Palaidotas Kulautuvos kapinėse

SILVESTRAS ČEPAS,

Toronto

1995 m. gruodžio 13d. Kaune einant per gatvę, pravažiuojančio automobilio buvo sunkiai sužeistas Vytautas Stonis. Nuvežtas į Raudonojo kryžiaus ligoninę, sekantią dieną, t.y. gruodžio 14, ten ir mirė. Tai buvo kilni ir šviesi asmenybė, verta prisiminimo ir paminėjimo su pagarba ir pasigėrėjimu, kad tais sunkiais mūsų tautos nelaimių ir vergovės laikais turėjome tokių jos sūnų, kurie nepalūžė ir išliko ištikimi tiesiai, tėvynei ir Aukščiausiamjam.

Vytautas gimė 1913 m., Dainių k., Raseinių apskr. ir valsč., gausioje ūkininkų šeimoje. Rodos, tik jam vienam iš visos šeimos vaikų teko laimė mokytis Raseinių gimnazijoje ir siekti aukščiausio mokslo.

Jau gimnazijoje prasidėjo jo gyvenimo vargai ir nelaimės. 1934 m. rudenį už ateitininkiską veiklą buvo pašalinti ir Raseinių gimnazijos trys moksleiviai: Elena Jociūtė, Tomas Šniukšta ir Vytautas Stonis. Leidus eks-ternais laikyti brandos egzaminus, visi trys juos išlaikė 1935 m. pavasarį. Vytautas tuoj pat padavė prašymą įstoti į Karo mokyklą bet ir čia susilaukė trukdymų, nes kaip buvęs iš-
mestą iš gimnazijos Karo mokyklą nenorėjo jo priimti. Tik geriems šeimos draugams užta-
rus valdžioje, buvo priimtas. Ją sėkmingai baigė 1938 m. pa-
vasarį jaun. leitinanto laipsniu ir buvo paskirtas į ulonų pulką Alytuje.

Rusams okupavus Lietuvą 1940 m. iš kariuomenės pasitraukė ir įstojo į Veterinarijos akademiją Kaune. Čia, šalia studijų įsitraukė į pogrindininkų eiles, besiruošiančių tautos sukilimui ir, 1941 m. prasidėjus karui, aktyviai dalyvavo sukilime. Vytautas pasižymėjo užimant ir išlaikant Kauno radijo stotį.

1941 m. rudenį Vytautas perėjo studijuoti į Medicinos fakultetą. Kaip studentas lankydams ligonius Kauno klinikoje susipažino su gail. sesele Viktorija Gendrolyte ir 1944 m. pavasarį su ja sukūrė šeimą.

Antrosios rusų okupacijos V. Stonis susilaukė žmonos tėviškėje Kasčiukų kaime, Žemaitijoje. Norėdamas baigti studijas, grįžo į universitetą ir vėl įsitraukė į partizaninį judėjimą. Bet čia greitai, įskustas ir išduotas, jau gruodžio 7d. buvo suimtas ir uždarytas kalėjime. Po žiaurių kankinimų ir tardymų 1945 m. pavasarį girtu rusų karininko buvo nuteistas 10-čiai metų sunkių darbų kalėjimo ir 25 metams tremties Vorkutoje. 1945 m. gimė ir pirmasis sūnus Vytautas. Žmona Viktorija greitai buvo suimta už partizaninę veiklą ir ištremta penkeriems metams į Kazachstaną. Atlikusi bausmę, Viktorija galėjo nuvykti į Vorkutą ir ten vėliau susijungti šeimyniniam gyvenimui. Vorkutoje susilaukė dukters Rūtos ir antro sūnaus Algimanto. Žiauri Vorkutos gamta, skurdžios gyvenimo sąlygos ir nepritekliai nepalaužė Stonių šeimos: laukė tos dienos, kada vėl galės grįžti į Lietuvą.

Kai po 25 metų tremties atvažiavo pirmą kartą į Lietuvą, labai nusivylė. Tėviškė nugriau-
ta ir išlyginta. Tie, kurie buvo jo

draugai ar pažįstami, vengė su juo susitikti. Viename laiške rašė: „Nuvažiavau aplankyti draugo T..., bet T... manęs nepažino“. Nepažino ir vengė su juo susitikti ir daugelis kitų. Pradėjo ieškoti darbo ir kur nors įsiregistruoti. Niekas nenorėjo padėti tremtiniui, buvusiam politiniam kaliniui grįžti į savo tėvų žemę. Vargais negalais pavyko įsigyti sklypelį žemės Kulautuvoje, kur, artimiesiems padedant, pradėjo statyti namą. Tačiau neturint darbo ir pritrūkus lėšų vėl reikėjo grįžti į Vorkutą ir ten dirbti. Užsidirbęs kiek lėšų, kas vasarą atvažiuodavo į Kulautuvą atostogų – statyti pradėto namo. Ir taip, per kelias vasaras – iš Vorkutos į Kulautuvą ir vėl atgal į Vorkutą. Kai namas buvo beveik baigtas bei įrengtas, po daugiau kaip 30 metų tremties, Vytautas su šeima galėjo grįžti į įsikurti Lietuvoje. Po tremties, sulaukęs pirmojo pavasario Lietuvoje, Vytautas viename laiške rašė: „Viešpatie, kokia graži ta mūsų Lietuva!“

Kai aplankiau Stonius 1994 m. vasarą Kulautuvoje, kartu visi džiaugėmės, kad po 50 metų galėjome susitikti. Nors ilgi tremties ir kalėjimų metai buvo juos fiziškai nualinę ir išsėmę, tačiau dvasiškai abu buvo tvirti ir tikėjosi dar ilgai džiaugtis savo vaikais bei vaikaisiais ir dar ilgai pagyventi Lietuvoje. Deja, nežinomi mums Viešpaties keliai... Šiandien Vytauto jau nebėra.

Vorkutoje abu Stoniai dirbo kaip medicinos darbuotojai. 1994 m. Lietuvoje leidžiamame „Tremtinio“ laikraštyje buvo įdėtas straipsnis „Gelbėjimas nuo mirties lageriuose“, kurį noriu pacituoti. Jame rašoma: „Gelbėjusieji lietuvių politinius kalinius rizikavo savo likimu. Galėjai kaipmat gauti sadistų prižiūrėtojų atkirtį. Juo-
lab kad ir patys buvo ne savo valia į sibirą pakliuvę lietuviai. Bet tokių gelbėtojų vistik buvo, ir ne vienas. Ypač daug padėjo susijusieji su medicina. Prisi-
minkime juos ir, nors kukliai pagerbdami, parašykime „Tremtiniui“. O mes, trys buvę Vorkutos 29-sios šachtos „docho-
diagos“, politiniai kaliniai – A. Šilkus, J. Šukys ir P. Banilius – jau seniai ten būtume savo kau-
lelius pakloję, jeigu ne to lage-
rio gydytojas Stonis. Jis mus išsekusius, mirstančius, etapais iš kitų lagerių atvežtus lietuvius, guldė į ligoninę. Nedelsiant im-
davo gydyti ir laikydavo, kol su-
stiprėdavome. Maistas iš ligo-
ninės nebuvo vagiamas galbūt irgi jo dėka. Žodžiu, gelbėdavo kaip galėdamas. Užtai, kad li-
kome gyvi, labiausiai esame dė-
kingi gydytojui Stoniui. Norė-
tume, kad jo vardas būtų mini-
mas su didžiausia pagarba, bet li-
kimo ironija tokia, kad mes šio gydytojo vardo jau neatsime-
name“.

Mielieji buvę politiniai ka-
liniai, jo vardas buvo Vytautas, Vytautas Stonis, kuris gelbėjo jūsų ir daugelio šimtų ar gal net tūkstančių lietuvių bei kitų tau-
tybių kalinių gyvybes. Šiandien jau nėra jo mūsų gyvybių tarpe. Jo žemiškieji palaikai ilsisi Ku-
lautuvos kapinėse, Lietuvoje, už kurią jis tiek daug kentėjo, jai dirbo ir ją mylėjo. Jis vertas Jū-
sų ir visų mūsų didžios pagar-
bos ir prisiminimo.

Kodėl žlugo stambieji...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mingai veikė ir, nusišėpdami atsiradusį pinigų trūkumą, su-
laukė naujų indėlių, kol paga-
liau žlugo abiejuose kraštuose. Kadangi praskolinę akcininkai nepajėgūs skolas grąžinti, indė-
lininkai prarado savo pinigus. Akcininkams nerūpėjo indėli-
ninkų ar banko, kurį jie laikė savo nuosavybe, gerovė, o tik savi asmeniniai siekiai. Abie-
juose kraštuose, kai Centrinis bankas bandė kontroliuoti ir su-
stabdyti piktnaudžiavimą, ko-
merciniai bankai panaudojo vi-
sas priemones, įskaitant ir poli-
tinius ryšius, atsispirti naujiems suvaržymams. Pagaliau, kai už-
sibaigė pinigai ir bankai žlugo, akcininkai ir bankininkai kal-
tina kitus, be tik ne save. Dau-
giausia kaltinamas Centrinis bankas už „gerų dienų“ prara-
dimą.

Iš tikrųjų Centriniai bankai tiek Latvijoje, tiek Lietuvoje dvejų metų laikotarpyje bandė sustabdyti piktnaudžiavimą, įves-
dami naujus nuostatus:

- Suvaržyti paskolų išdavimą akcininkams.
- Priversti bankus tinkamai įvertinti negrąžinamas skolas.
- Nuostolingas paskolas pa-
rodyti banko apyskaitose.
- Reikalauti, kad sąskaitos būtų tikrinamos tarptautinių re-
vizorių.

- Suvaržyti dividendų išmo-
kėjimą, jei nėra tikro pelno.
- Priversti bankus parodyti tikruosius savininkus, pasislė-
pusius už užsienio bendrovių.

- Sugriežtinti sąskaitų pa-
gal tarptautinius reikalavimus.

Visi žinovai betgi sutaria: jei akcininkai ir bankininkai no-
ri apeiti nuostatus ir įstatymus, jokia kontrolė banko žlugimo nesulaikys. Vakarų kraštuose bankai laikosi nuostata, kad ak-
cininkai ir bankininkai yra sąži-
ningi, kompetentingi, patikimi ir dirba banko ir indėlininkų gerovei. Apgailėtina, kad ši nuostata negalioja Latvijos ir Lietuvos žlugusiuose bankuose.

Šalia nesąžiningų akcinių-
kų, žlugusių bankų vadovai bu-
vo silpni ir nepatyrę. Jie buvo visiškai akcininkų kontrolėje, ir kai šie indėlius naudojo savo reikalams, bankininkai negalėjo

jų sustabdyti. Abiejuose kraš-
tuose žlugusių bankų vadovai buvo tik bejėgės figūros. Dar blogiau – daugeliu atvejų jie bendradarbiavo su nesąžiningais akcininkais, vesdami suklustotą atskaitomybę ir nusišėpdami tik-
rąją padėtį. Taip indėlininkų pi-
nigai, kaip paskolos bevadėms bendrovėms, atsidurdavo kraš-
tuose, kaip Panama, Isle of Man ir kitur, kur nepasiekia mokesčių inspektoriai. Revizo-
riai rado, kad tos sumos nuėjo visiškai kitu keliu į užsienio bankų sąskaitas, priklausančias vienam ar kitam akcininkui. Su-
klustoti dokumentai tikrąją pa-
dėtį nuslepia ne tik nuo Centri-
nio banko nuostatų ir revizorių, bet ir nuo mokesčių inspekto-
rių. Visi tie veiksmai yra krimi-
nalinis nusikaltimas, daromas žmonių, kurie save vadina ban-
kininkais ir kviečia visuomenę patikėti jiems savo indėlius.

Laimė, kad Latvijoje ir Lie-
tuvoje yra komercinių bankų, kur dirba sąžiningi žmonės ir stengiasi sukurti tvirtus ir sau-
gius bankus. Ateities bankų sis-
tema abiejuose kraštuose rem-
sis tais bankais, o tarptautinės finansų bei pagalbos institucijos ir toliau padės jiems techniškai ir finansiškai. Už kelių šimtų me-
tų kraštai tikisi patekti į Europos sąjungą ir dėl to yra svarbu sukurti tvirtą, patikimą bankų sistemą, kuri sąžiningai ir paveikiai aptarnautų krašto ekonomiją.

Sulietuvino –

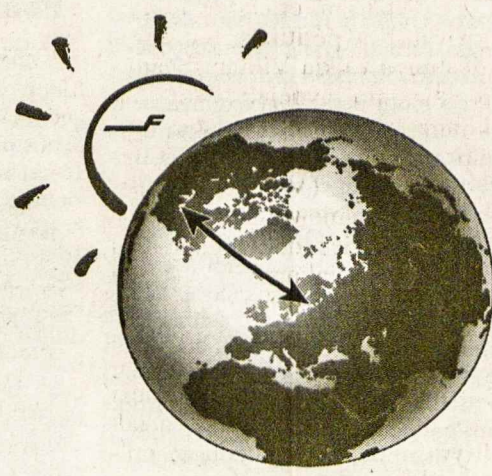
Vytautas P. Zubas

Šv. Jono Bosko vardo naujos parapijos pastatas Vilniaus priemiestyje Lazdynuose. Jame įrengta koplyčia, saleziečių vienuolynas ir kitos parapijai reikalingos patalpos

Nuotr. G. Kurpio

THE BEST AIRLINE UNDER THE SUN.

TORONTO TO VILNIUS.

Mūsų saulėtame pasaulyje nėra tokios oro linijos, kuri aptarnavimu, patogumu, patikimumu ir saugumu pralenktų „Finnair“. Norintiems patirti Šiaurės Europos grožį ir kultūrą, „Norvista Tours“ siūlo puikiausias keliones. Pakeitėme „Finncharter“ pavadinimą, nes „Norvista“ aiškiau perduoda mūsų siūlomų kelionių perspektyvas Skandinavijoje ir kituose Šiaurės Europos kraštuose. Tik nepasikeitė „Finncharter“ įgyta ilga patirtis ir pagarsėjęs sumanumas organizuojant keliones. „Finnair“ ir „Norvista“ – kartu mes nušviesim Jums kelią į malonių vasaros nuotykių pasaulį.

\$975⁰⁰*
FROM

Norvista

Finnair is a partner in AEROPLAN.

GATEWAY TO THE WORLD

EARLY BIRD SPECIAL! Book and pay your trip in full by March 15, and save \$25.00! Contact your travel agent or call Norvista Tours at (416)222-0203 or 1-800-461-8651.

Non-stop Toronto-Helsinki flights run Sundays & Wednesdays, May 29-September 8, 1996. *Some restrictions apply. Applicable airport taxes not included.

Alytuje įsteigta saleziečių patriarcho kunigo Antano Skelčio muziejus

Nuotr. Alf. Vitkausko

Saleziečių patriarcho muziejus

ALFREDAS GUŠČIUS,

Vilnius

Alytuje pradėjo veikti dar vienas kultūros židinys – lie-
tuvų saleziečių patriarcho, ku-
nigo Antano SKELČIO (1884-
1960) muziejus. Jis įsteigtas švč. M. Marijos Krikščionių Pagal-
bos parapijos koplyčios patal-
pose. Neatsitiktinai čia, nes pa-
rapijos garbės klebonu dirba 1991-aisiais iš Pietų Amerikos sugrįžęs energingas salezietis kunigas, rašytojas, organizato-
rius Pranas Gavėnas. Jaunystėje besimokydamas Italijoje, jis tal-

kino kun. Antanui Skelčiui – buvo jo sekretorius. Muziejus – galimybė supažindinti Lietuvos visuomenę su šia neeiline asme-
nybe.

Rumšiškų klebonas kun. Stanislovas Šileika taip pat bu-
vo kun. Antano Skelčio sekre-
torius. „Paskui likimas nudan-
gino mane į Ameriką, kurioje gyvenau daugiau nei pusšimtį metų, tačiau niekada neužmir-
šau šio dvasiško, iš kurio turbūt visi Lietuvos saleziečiai gavo paskatinimą, savo dvasinio gy-
venimo pamatus“, – kalbėjo muziejaus atidarymo metu kun. S. Šileika.

Muziejuje – kunigo Antano Skelčio apranga, maldaknygės, žvakidės, taurės, knygos, žurnai-
lai, laiškai, nepamainoma senat-
vės palydovė – lazda ir kt. At-
skira vieta paskirta nuotraukoms, kuriose regime sodybas ir žmones, priglaudusius kunigą, padėjusius išvengti komunis-
tinės valdžios represijų. Vienoje nuotraukoje stovi berniukas Si-
guitukas, tapęs patikimu kunigo Antano Skelčio ryšininku Aly-
taus rajono kaimuose. Neveltui berniukas rizikavo – jis pats su-
augęs nuėjo savo globėjo keliu ir tapo šiandien visiems žinomu vyskupu... Sigitu Tamkevičiumi.

Visus rodimus muziejui su-
rinko, aprašė „Don Bosko bi-
čiulių“ sambūrio koordinatorė alytiškė mokytoja Elvyra Alek-
navičienė, šiuo metu baigianti rašyti knygą apie kun. Antaną Skelčį. Jai talkino vienas šios organizacijos steigėjų – Alfon-
sas Vitkauskas.

Tarp gausių pirmųjų mu-
ziejaus lankytojų buvo džiugu matyti džiukus Edvardą Jurčiu-
konį, Verutę Vailionytę, pas-
kuriuos slapstėsi kun. Antanas Skelty. „Jo gyvenimas buvo pa-
našesnis į angelo, o ne į žmo-
gaus“, – susijaudinęs pasakė atidaryme E. Jurčiukonis. Į iš-
kilmes atvyko ir kunigo sesers sūnūs Antanas ir Stasys Poniš-
kaičiai. Jaunimui minėtieji džiū-
kai, tik atvykę į koplyčią, pasi-
prašė kleboną leisti atlikti iš-
pažintį ir priimti Komuniją. Tai iškalbingas pavyzdys, liudijantis, kokią didelę dvasinę įtaką jau-
nystėje jiems padarė salezietis kunigas Antanas Skelty. Re-
liginė – katalikiškoji – estafetė keliauja per karštas tikinčiųjų

širdis: politiniai skersvėjai, nei ekonominiai sunkumai tokių širdžių neužgesina.

Malonu pastebėti, kad ir Alytaus miesto valdžia labai pa-
lanki saleziečių veiklai – dar praėjusių metų vasarą į miesto savivaldybės rūmus buvo įnešta Marijos Krikščionių Pagalbos statula, kurią Alytui dovanavo Ispanijos saleziečiai ir palai-
mino Šventasis Tėvas Jonas-Paulius II. Įskilmingu aktu Ma-
rija Krikščionių Pagalba buvo paskelbta ypatingą miesto Globėja. Aktą pasirašė miesto meras Dobilas Kurtinaitis, me-
ro pavaduotoja Onutė Sun-
covicienė ir kun. Pranas Gavėnas.

Vicemerė dalyvavo ir mu-
ziejaus atidaryme: „Tokio pobūdžio muziejaus Alytuje dar nebuvo, – sakė ji. – Tai pirmasis muziejus kunigui. Tikiau, jog ši dvasinė įstaiga praplės mūsų miesto horizontą, praskaidrins padangę...“

Miesto savivaldybės švieti-
mo skyriaus vedėjas Vytautas Valūnas džiaugėsi, kad į mu-
ziejaus atidarymo iškilmes atvy-
ko daug jaunimo. Prisilietimas prie dvasingos asmenybės su-
teiks jiems moralinės sveikatos, ir jie galės ryžtis dideliems dar-
bams. Iš tiesų tą dieną (1996 m. sausio 27-ąją) į minėtąją šven-
tovę buvo atvykę daug Alytaus, Kazlų Rūdos, Rumšiškių mo-
kyklų moksleivių, pasiryžusių stoti į „Don Bosko bičiulių“ sambūrį. Jie priėmė priesaiką, bučiavo organizacijos vėliavą, pasipuošė krūtinės gražiais ženklukais. Grįžę į savo namus, mokyklas, gatves, kaimus, jie stengsis vadovautis šventųjų Don Bosko, Dominiko Savi-
jaus – saleziečių švyturių – gyve-
nimais. Šie šventieji buvo kel-
rode žvaigždė ir kunigui Anta-
nui Skelčiui. Gal todėl ir jo pa-
ties gyvenimas sutvisko die-
viška varsa.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

PADĖKA

A+A

JURGIUI ALIŠAUSKUI-ALLIS

iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkojame Angelų Karalienės parapijos kun. K. Butkui, OFM, už maldas laidotuvių namuose atna-
šautas Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą šv. Jono lietuvių kapinėse.

Nuosirdi padėka karsto nešėjams, ir A. Paulio-
niui už giesmes Mišių metu. Dėkojame draugams, pažis-
tamiems, giminėms už gėles, užprašytas Mišias, pareikš-
tas užuojautas spaudoje ir asmeniškai. Ačiū O. Polgri-
mienei, J. Liutkieniui už visas pastangas ir pagalbą su-
teiktą man šioje sunkioje skausmo valandoje.

Dėkingi esame ponioms už skanius pyragus. Jūsų parodytas nuosirdumas palengvino mūsų skausmą ir liū-
desį. Dėkojame J. Gurklienei už paruoštas vaišes.

Dėkingi –

žmona Anelė, sesuo Stefanija ir Vincentas

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KUNIGO ŽŪTIES SUKAKTIS

Kun. Juozas Zdebskio (1929-1986) žūties dešimtosios metinės buvo prisimintos vasario 3 d. Lazdijų rajono Rudaminioje. Mišias Švč. Trejybės šventovėje koncelebravo Vilkaviškio vysk. Juozas Žemaitis, Kauno pagalbinis vysk. Sigitas Tamkevičius ir Lazdijų dekanas kan. Gvidonas Dovydaitis. Velionis už vaikų katekizaciją net du kartus buvo kalintas Praviškių darbo stovykloje. Jis taipgi buvo Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto narys, priklausė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" leidėjų gretoms pogrindyje. Netekus sovietinės valdžios leidimo kunigauti, jam teko kasti melioracijos griovius su kunigu ir dabartiniu vyskupu Sigitu Tamkevičiumi. Atgavęs kunigystės teises, kun. J. Zdebskis buvo dažnai kilnojamas iš vienos parapijos į kitą. Vienuolika metų išsilaukęs klebonu tik Lazdijų rajono Šlavantuose, 1985 m. buvo perkeltas Rudaminio ir ten 1986 m. vasario 5 d. žuvo mįslingoje automobilio nelaimėje. Atrodo, ją įscentavo, jį sunkiai sužeistą nimirti palikę KGB saugumiečiai. Mirties dešimtmėi minėjimo dalyviai kun. J. Zdebskio nuveiktus darbus prisiminė prie jo kapo šventoriuje. Jis yra dirbęs vikaru 1957-59 m. Kaune, Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) šventovėje. Ten dabar atidengta barjelinė lenta kun. J. Zdebskio atminimui.

NEUŽBAIGTA STRIBŲ BYLA

Šioje skiltyje jau esame rašę apie pradedamą bylą keliems "liaudies gynėjais" pavadintiems sribams. Remiantis 1992 m. balandžio 21 d. priimtu įstatymu "Dėl atsakomybės už Lietuvos gyventojų genocidą", kaltinamųjų suole atsidūrė keturi sribai – 74 metų Kirilas Kurakinas, 73 metų Petras Bartaševičius, to paties amžiaus Jonas Šakalsys ir 72 metų Juozas Šakalsys. Jie buvo kaltinami 1945 m. gegužės 17 d. sušaudę visą Gaidžių šeimą Zarasų rajono, Antazavės valsčiaus Salinių kaime, mūsę ir rankiniu pjūklų kankinę netoliese gyvenančią Adelę Mazūrienę. Tolimesni pranešimai apie šią bylą tada buvo nutraukti. Susidarė klaidingas įspūdis, kad jos jau atsiskyta. Tačiau dabar šią bylą po ilgos pertraukos "Lietuvos aidą" skaitytojams vėl priminė šio dienraščio atstovas Dainius Sinkevičius: "Parengtinio tardymo metu nustatyta, kad 1945 m. gegužės 17 d. Zarasų r., Antazavės valsčiaus Salinių k. 'liaudies gynėjų' būrio

vadas K. Kurakinas suorganizavo gaują. Jai priklausė S. Kudrešovas, V. Jelaginas, I. Zenkovas, V. Žiedeliūnas ir Klyčiovas. Nuėję į Gaidžių šeimos namus jie sušaudė 56 m. Karoliną Gaidienę, 23 m. Veroniką Gaidienę (ji buvo devintą mėnesį nėščia) ir 6 mėn. Albiną Gaidytę. Vėliau padegė namą. Rūsyje nuo dūmų užduso Leopoldas Gaidys. Nusikaltimo metu 'liaudies gynėjai' P. Bartaševičius ir broliai Šakalai saugojo nusikaltimo vietą. Palikę Gaidžių sodybą 'liaudies gynėjai' nuėjo pas netoliese gyvenančią Adelę Mazūrienę. Ją nusikaltėliai žiauriai mušė, kankino rankiniu pjūklų. Palikę sužalotą moterį, nusikaltėliai nuėjo į tame pačiame kaime gyvenančio L. Lašo namus, ten gėrė degtinę. Šeimininkui bėgdamas K. Kurakinas papasakojo apie Gaidžių šeimos sunaikinimą..."

DELSIMO TAKTIKA

Šios istorinės bylos pradžių teko atidėti dėl kaltinamųjų melagingo išsiskukėjimo, kaltinimų atmetimo. Stribų gaujos vadas K. Kurakinas, gerdamas degtinę supažindinęs L. Lašą su Gaidžių šeimos sunaikinimu, dabar teigia, kad tai ešas melas, nes jis tuo metu tarnavęs Raudonojoje armijoje ir tame Aukštaitijos kaime negalėjęs būti. Kiti kaltinamieji teigė, kad jie buvo tik sargybiniai, stebėję kitas sodybas. Gaidžių šeimos jie nežudė, tik iš toliau girdėjo šūvius ir matė iš Gaidžių sodybos rūkstančius dūmus. Užbaigdamas pranešimą apie šią ilgai atidėiotą sribų bylą, D. Sinkevičius rašo: "Byloje, kurią sudaro trys tomai, yra 4 nukentėjusieji. Teismas turės apklausti 41 liudytoją, tačiau jau dabar gaunami pranešimai, kad senyvo amžiaus žmonės negalės atvykti į teismo posėdžius".

BIRUTIEČŲ VAKARONĖ

ELTA savo pranešime "Dienos" vasario penktosios laidoje rašo: "Šeštadienį – Birutės vardo dieną – į sostinės Karininkų ramovėje rengiamą vakaronę susirinko Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės Vilniaus karininkų šeimų moterų draugijos narės..." Pradėjus knisti kalendoriųje paaikšėja, kad šiemetinės Birutės vardinės buvo ne šeštadienį, vasario 3, o vasario 5, pirmadienį. Visa Lietuvos spauda dabar kažkodėl vengia datų, matyt, prisimindama sovietmečio dienas, kai nebūdavo laiku išleidių kalendorių ir kai tekdamo vadovautis savaitės dienomis. Dabar šia praieitis liga spėjo susirgti ir ELTA su savo darbuotojais. Grįždami Vilniaus birutiečių vasario 5 d. surengto vakaronėn, turime priminti, kad joje dalyvavo Lietuvos krašto apsaugos ir kultūros ministerijai, Vilniaus savių valdybės ir kariuomenės vadovybės pareigūnai. Vakaronės dalyviams koncertavo kamerinis moterų choras "Guostė". Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų draugija, atkurta Vilniuje 1994 m. rugsėjo 15 d., yra visuomeninė savarankiška organizacija, įsteigta 1925 m. Kaune įsteigtos draugijos veikla. Birutietės ugdo tautinę savimone, taurius patriotinius jausmus ir pagarbą Lietuvos gynėjams, rūpinasi jų gyvenimo ir mokymosi kariuomenėje sąlygomis, globoja ir remia Lietuvos laisvės kovotojus, tremtyje buvusių karininkų šeimas. V. Kst.

Moksleivių ateitininkų žiemos kursuose 1995 m. gruodžio 27 – 1996 m. sausio 1d. Bolton'e netoli Toronto. Iš kairės: Dainius Rygelis, Stasys Kuliavas, Aura Rygelytė, Lina Jaglowitz, Lidija Puterytė, Rimas Sidrys

Nuotr. L. Daukšos

Hamilton, Ont.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyko 5 v. p. vasario 17 d. Jaunimo centro salę pripildė apylinkės tautiečiai. Minėjimas buvo tvarkingas, skoningai surežisuotas ir teuztruko dvi valandas, vadovaujant K. Deksnui. Pradžioje sugiedota Kanados ir Lietuvos himnai. Klebonas J. Liauba, OFM, sukalbėjo minėjimui pritaikytą invocaciją. Apylinkės valdybos pirmininkas B. Mačys atidaromajame žodyje apibūdino minėjimo prasmę ir svarbą Lietuvos valstybingumui. Pirminė kiek daug kovota ir daug gyvybių paaukota dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Susirinkusius sveikinimo Hamiltono miesto atstovė M. Kiss ir S. Keyes, federalinio parlamento narys. Įdomią paskaitą skaitė svečias iš Lietuvos, seimo narys profesorius Romualdas Ozolas. Minėjimo meninę dalį atliko Hamiltono senjorų choras, dvi "Gyvataro" tautinių šokių grupės ir Toronto vyrų choras "Aras". Savo dainomis ir jų skambiais, lietuvių brangiais žodžiais, bei naujosios dirigentės L. Turutaitės solo dainavimu "Aras" publiką sužavėjo. Nenustojus plojimams, vyrų choras vieną dainą pakartojo.

Kaip ir kasmet, Vasario 16-tos proga specialiuose visuose buvo renkamos aukos KLB veiklai, o laisva auka arba aukų lape pasirašant buvo galima prisidėti prie renginio išlaidų apmokėjimo. B. Savickas įminėdamas atvežė keturis Lietuvos karininkus, esančius Kanadoje šešių mėnesių apmokymui. Vienas iš jų, pulkininkas leitenantas Algirdas Jurkevičius, tarė sveikinimo žodį. Minėjimas baigtas sugiedant "Lietuva brangi". Po minėjimo visi buvo pavaišinti kavute ir skanumynais.

Sekmadienį Mišiose buvo prisiminti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės. Klebonas pasakė tai proga pritaikytą patriotinį pamokslą. Hamiltono lietuvių šventovė buvo pripildyta, organizacijos dalyvavo su vėliavomis, unifomuoti. Nepriklausomybės šventės proga parapijos choro giesmės Mišių metu ypatingai gražiai skambėjo.

"GIEDRAIČIO" KLUBO tradicinis Zuikių balius įvyks Jaunimo centro salėje, balandžio mėn. 27 d. Meninei programai yra pakviestas Londono lietuvių choras, vadovaujamas muzika A. Andrašiūno. Ruoškimės! J. K.

PRISIMINDAMI MIRUSIUOSIUS ir reikšdami užuojautą artimiesiems, a. a. Juzės Šimelaitienės atminimui Kanados lietuvių fundai aukoję: \$25 – Hamiltono lietuvių pensininkų klubas; \$20 – J. G. Kristolaičiai, L. E. Klevai, P. Šimelaitis, A. Rimkienė, A. Petraitienė, Z. Čečkauskas, P. E. Armonai, P. Z. Sakalai, K. A.

Žilyčiai; \$10 – P. M. Šiuliai, R. J. Pleiniai, A. a. Adelės Meškauskienės atminimui \$25 aukoją J. Pyragius. A. a. Tomo Vainausko atminimui \$20 aukoją J. G. Kristolaičiai. Kanados lietuvių fondas dėkoja už aukas. KLF

A. a. Juzės Šimelaitienės atminimui, užjaušdami artimuosius, "Pagalbai lietuvių vaikams" aukoję: \$50 – A. P. Volungės; \$20 – E. K. Gudinskai, V. Lukoševičienė, N. S. Senka, V. Šniulienė ir Ramūnas; \$10 – G. Agurkienė, F. M. Gudinskai.

A. a. Tomo Vainausko atminimui – \$20 – J. J. Kažemėkai, O. B. Steponavičiai, A. P. Volungės; \$10 – A. Lesčiūnienė, A. Mačiulaitienė.

A. a. Petro Vaitiekūno 3-jų metų mirties atminimui: \$15 – K. J. Blekaičiai

Už aukas nuoširdžiai dėkoja PLV komitetas.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

AUKSINĖ SUKAKTIS. Vasario 11, sekmadienis, mūsų apylinkės lietuviams nebuvo eilinis. Buvo dalyviai didelių ir gražių švenčių. Šią dieną Zosė ir Petras Augačiai šventė vedybinio gyvenimo 50-tį. "Aukšiniai jaunieji" trečią kartą sustoję prie altoriaus, kad Aukščiausias palaimintų jų tolimesnę kelią. Zosė ir Petras savo gražią draugystę pradėjo Vokietijoje, kai šoko tautinius šokus ir, anot dukros, greitai atšoko iki altoriaus. Visą gyvenimą sukaktuvinėdami, negailėdami jėgų nei laiko, dalyvauja įvairiuose baruose lietuviškos veiklos, nesirinkdami nei pareigų, nei darbo. Po Mišių rinkomės į restoraną "Golden Leaf" salę, kuri atrodė neįprastai, žydėte žydėjo spalvingais papuošimais. Gausus būrys svečių, dar gausniais plojimais pasitiko "jaunuosius". Šventei vadovavo Augačių dukros Daina ir Birutė, bet talkino ir visa šeima. Vyrųkoji pusė ypač pasireiškė, kai buvo rodoma nueito 50-ties metų bendro gyvenimo kelio nuotraukos ir filmas. Sukaktuvininkai buvo pasveikinti KLB krašto, ir apylinkės valdybų, KLFK draugijos centro ir skyriaus valdybų, DLK Gedimino šaulių kuopos, choristų, Toronto ateitininkų, Tėvynės sąjungos ateitvardu. Sveikino giminės, artimieji, draugai, gyvenantys čia pat ir atvykę iš tolimesnių vietovių, visi norėjo šia puikia proga ko nors gražaus palinkėti.

Pagerbiant Z. P. Augačius, buvo surinkta lėšų Lietuvos tremtinių grįžimo fondui ir rinkimams Lietuvoje remti. Sukaktuvininkams įteikta rožių puokštės, simbolizuojančios jų kartu išgyventus metus, sugiedota "Lietuva brangi", ir "Ilgiausių metų". P. Augaitis padėkojo visiems šios šventės rengėjams ir dalyviams. Labai šiltai kalbėjo

apie savo mylimą gyvenimo draugę Zosę ir šeimą. Padėkojo dukroms, kad taip gražiai ir sumaniai vadovavo šventei. Baigdamas, padėkavo Maironio eilėraštį "Rambyno kalnas". Zosė Augaitienė padėkojo ponios už gražius ir skanūs pyragus ir kitokią pagalbą. Po to buvo jaunųjų valsas, kurį šoko ne tik jaunieji, bet ir ne taip jauni smagiai sukosi. Ilgiausių metų! D.V.

KLKM DRAUGIJOS Delhi-Tillsonburgo skyriaus narių visuotinis susirinkimas įvyko 1996.11.8 d. Nepaisant blogo oro, susirinko nemažai narių. Buvo aptarti svarbūs klausimai, numatyti tolimesni darbai, paskaitytas straipsnis iš žurnalo "Caritas" "Mano ir Tavo viltis", pajaukauta. Susirinkimas baigtas malda, po to vaišintis kavute ir nauširdžiai pabendrauta. D.V.

St. Catharines, Ont.

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS įvyko š. m. sausio 21, sekmadienį, tuoj po pamaldų. Nors diena pasitaikė šalta, bet susirinko nemažai skaicių vietos ir apylinkės tautiečių. Svarstytas Čikagos lietuvių 1995 m. lapkričio 26 d. išreikštas protestas prieš buvusią Saugumo Rūmų remontą, naikinantį sovietų paliktus tautdydystės pėdsakus. Taip pat svarstyta paremti tuos žmones, kurie budi buv. KGB rūmuose Vilniuje labai vargingomis sąlygomis, susirinkę iš įvairių Lietuvos vietų. Nutarta vienbalsiai priimti čikagiečių priimtą rezoliuciją visuose jos punktuose, kaip paskelbta "Tėviškės žiburiai" š. m. pirmame numeryje. KGB rūmuose budintiems paremti surinkta 700 kan. dol.

PANEVĖŽIO VYSKUPAS Juozas Preikšas praves rekolekcijas mūsų parapijoje š. m. kovo 17, 18 ir 19 d. d. Kor.

Pompano Beach, Fla.

GEDIMINAS VAGNORIUS, Lietuvos seimo narys ir Tėvynės sąjogos (Lietuvos konservatorių) valdybos pirmininkas, kalbėjo Vasario 16-osios minėjime, surengtame TS vietinio skyriaus ir ALB Aukšinio kranto apylinkės valdybos vasario 16 d. I puošnia nuotomą svetainę susirinko apie 70 tautiečių. Apylinkės pirmininkas p. Paskus tarė įvadinę žodį, A. Damušienė perskaitė kun. V. Pikturkos paruoštą invocaciją. Svečias G. Vagnorius pusvalandžio kalboje priminė sunkiuosius metus siekiant įgyvendinti paskelbtą nepriklausomybę, kritiniu žvilgsniu palietė dabartinę Lietuvos valdžią ir išreikšė viltį, kad po ateinančių seimo rinkimų gyvenimas Lietuvoje ims keistis.

Pasisotinus ir visiems pabėdėrus, meninę dalį atliko Juno Beach lietuvių vyrų vokalinis sektektas, vadovaujamas p. Semaskos. Padainavo keletą dainų. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Dalyviai Tėvynės sąjungai paremti suaukojo apie \$3,000. G. Vagnorius vasario 19 d. kalbėjo poniu surengtos Užgavėnių vaišėse ir atsakinėjo į gausius dalyvių klausimus, kvietė ruošti seimo rinkimams ir juose dalyvauti. Tėvynės sąjogos Floridos skyriaus pirmininkas V. Dubauskas padėkojo svečiui ir visiems tautiečiams, remiantiems Lietuvos konservatorių. Vasario 20 d. G. Vagnorius kalbėjo Miami lietuvių klube. S.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Prof. dr. Bronys Kaslas-Kazlauskas, teisininkas, gimęs 1910 m. kovo 27 d. Rudaminioje prie Lazdijų ir Seinų, mirė š. m. sausio 19 d. Wyominge, JAV Pensilvanijos valstijoje. Velionis ilgus metus dirbo profesorumi ir dekanu Pensilvanijos Wilkes universiteto istorijos ir politinių mokslų fakultete Wilkes-Barre. Palikęs brolius Stasį ir Leoną, sešerį Petronę su šeimomis, velionis palaidotas vietinėse privačiose laidotuvėse. Jis buvo baigęs Marijampolės gimnaziją, teisės studijas Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Tarptautinės teisės ir politinių mokslų studijas tęsė Štrasburgo universitete, ten gaudamas doktoratą 1939 m. Lietuvoje priklausė Pavasario sąjungos valdybai. Jam teko dirbti ELTOS redaktoriumi ir asistentu Vytauto Didžiojo universitete. Išsikūręs JAV, priklausė Lituanistikos institutui, anglų kalba parašė kelis svarbius veikalus, smerkiančius gėdingąsias J. Stalino ir A. Hitlerio sutartis, pasibaigusias vokiečių ir sovietinėms Lietuvos okupacijomis. Vienas veikalas buvo skirtas Baltijos šalių laisvės siekiam ir tarpusavio integracijai. 1981 m. prancūzų kalba buvo išleistas paskutinis prof. dr. B. Kaslo veikalas "Lietuva II D. pasaulio kare".

Amerikos lietuvių kultūros archyvo (ALKOS) Putname, Conn., perrinkta direktoriato valdybą sudarė tie patys asmenys: pirm. dr. Juozas Kriaučiūnas, vicepirmininkai kun. Rapolas Krasauskas ir Algis Simonaitis, sekr. Eleonora Simonaitienė, izd. Juozas Rygelis, narys Alfonsas Stankaitis. ALKOS išlaidų fondo tarybos pirmininkas yra dr. Jurgis Gimbutas, vykdomosios valdybos – pirm. dr. Česlovas Masaitis. Fondas turi 57 narius, kurių dvylika jau yra mirę. Kai kuriems mirusiems atstovauja jų šeimų nariai. Fondo kapitalą sudaro beveik 20,000 dolerių. Pasižadėjimai fondo kapitalą gerokai padidintų, bet jie vis dar negyvendinti.

Argentina

Buenos Aires lietuvių džiaugiasi juos užplūdusiais tolimalais svečiais. Vasario 9-14 d.d. pas juos viešėjo Brazilijos São Paulo lietuvių kolonijon vykstantis vysk. Paulius Batakis, OFM. Vasario 11, sekmadienį, jis atnašavo Mišias, skirtas Vasario šešioliktosios minėjimui. Dabar laukiamas Lietuvos prez. Algirdo Brazauskos. Šis svečias bus pirmasis Argentinijoje apsilankęs Lietuvos prezidentas, kurį priims ir vyriausybės pareigūnai. Jo susitikimą su Buenos Aires lietuvių ir jam skirtas vaišės kovo 14 d. rengia Argentinos lietuviškų organizacijų ir spaudos taryba. Vėlykų švenčių proga Argentinos lietuvių ruošiasi aplankyti Lietuvos vyriausybės priklausiančio regioninių problemų ir tautinių mažumų departamento atstovai: direktorius Alfonsas Švelns, jo pavaduotoja Donata Žakutienė, šio departamento ryšių su užsienio lietuvių skyriaus viršininkas Audrys Antanaitis ir "Dienos"

redakcijos atstovė Živilė Kriaučiūnienė.

Australija

Lietuviškos šeimos židinį Sidnijoje uždegė elektronikos inžinierius dr. Ramutis Zakarevičius, įsitraukęs į mokslinį ir pedagoginį darbą NSW universitete, ir Ramona Rataitė, Sidnijoje 1973 m. sausio 3 d. mirusio grafiko Vaclovo Rato dukra. Dr. R. Zakarevičius reikšėsi lietuviškoje ALB krašto valdybos ir Australijos baltiečių tarybos veikloje. Jis taigi skambindavo fortepijonu ir grodavo vargonais. Ramona Rataitė buvo pasirinkusi savo motinos, Lietuvos baleto šokėjos, specialybę. Jaunoji Ramona su australų baleto grupėmis šokdavo Australijoje ir gastoliuodavo užsienyje. Dabar ji žengia savo tėvo dailininko pėdomis kurdama drabužių projektus. Su savo madomis jau yra pasirodžiusi Lietuvoje, JAV ir Vakarų Europoje. Sergant Sidnio lietuvių kapelionui kun. P. Martūziui, Ramučio ir Ramonos Zakarevičių santuoką Švč. Širdies vienuolyno koplyčioje palaimino olandų kilmės katalikų kun. John Bosman. Vestuvinės vaišės įvyko NSW universiteto klubo salėje išpuoštoje geltonais, žaliais ir raudonais balionais.

Vokietija

Politinės įtampos atnešė kelių Lietuvos piliečių sulaikymas Esseno mieste. Dėl šio įvykio oficialų susirūpinimą Vokietijos ambasadoriui Reinhartui Krausui Vilniuje Lietuvos vyriausybės vardu pareiškė jos užsienio reikalų ministerijos sekr. Rimantas Šidlauskas. Esą tie sulaikyti lietuviai turėjo ambasados Vilniuje išduotas vizas. Vokietijos pasieniečiai, padarę krataų tų lietuvių automobilį, atėmė iš jų Vilniuje išduotas vizas ir jiems neleido užmegzti ryšių su Lietuvos ambasada Vokietijoje, pasikviesti advokato ir vertėjo. Esą jiems buvo pareikšta, kad užsieniečiai, perkantys automobilius Vokietijoje, privalo turėti specialią Vokietijos darbo vizą, kurios jokios nebuvo išdavusi Vokietijos ambasada Vilniuje. Atrodo, ambasadoriui R. Krausui bei jo preigūnams jau buvo žinomi spekuliaciniai lietuvių triukai nelegaliai Vokietijoje pirkti automobilius ir juos su dideliu nelegaliu uždarbiu parduoti Lietuvos juodojoje rinkoje, kur dabar auga būsimieji milijonieriai.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Vasagos, Stajnerio ir Collingwood apylinkės kreipkitės į
Angele Salvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ	
MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki...3.75%	Asmeninės nuo 13.00%
santaupos 3.25%	nekl. turto 1 m. 6.75%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.75%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius 4.25%	<i>Nemokami čekių ir sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu.</i>
180 dienų indėlius 4.25%	
1 m. term.indėlius 4.50%	
2 m. term.indėlius 5.00%	
3 m. term.indėlius 5.00%	
4 m. term.indėlius 5.50%	
5 m. term.indėlius 5.625%	
RRSP ir RRIF (Variable) 3.00%	
1 m.ind. 4.50%	
2 m.ind. 5.00%	
3 m.ind. 5.00%	
4 m.ind. 5.50%	
5 m.ind. 5.625%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PIRMOJI LIETUVIŠKA SIUNTIMO BENDROVĖ KANADOJE

- * Laivu siunčiant \$8 už kubinę pėdą
- * Lėktuvu siunčiant \$5.50 už kilogramą
- * Pristatymas iki 50 kg \$14
- * Priimame visokias dėzes ta pačia kaina
- * Iš toliau siųsti per U.P.S.
- * Mes galime palydėti jus važiuojant į Lietuvą

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiai tel. 514 366-8259
Hamiltono raj. – Bernardas ir Danutė Mačiai tel. 905 632-4558
Mississaugos raj. – Algis ir Milda Trumpickai tel. 905 822-1827
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaitai tel. 519 773-8007
Buffalo, N.Y. raj. Danguolė ir Don French tel. 905 871-1799

Informacijos klausimais dėl dolerių siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, dėl palydėjimo ar pagalbos nuvažiuoti į Lietuvą prašome rašyti arba skambinti:

Genei ir Vytaui Kairiams, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6.

Tel. ir FAX 905 643-3334

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristatome Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas. Pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. 4% iki \$2,000.00 plus pristatymas, 3% daugiau kaip \$2,000.00 plus pristatymas.

	AMER. DOL.	KAN. DOL.
Siunčiama suma	\$	\$
Paslaugos 4% ar 3%		
Pristatymas į rankas	 \$12.00	 \$15.00
IŠ VISO	\$ 00	\$ 00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
Tel.	Tel.	

Pokalbiai su studentais

Į "Tėviškės žiburį" bendradarbio klausimus atsako MEDEINA BARTKUTĖ, studijuojanti ekonominius mokslus Italijoje

Atsivėrus geležinės uždangos sienoms, akademinio Lietuvos jaunimo pasklido į užsienio šalis. Tačiau jauniems, ryžtingiems ir žvaliesiems mūsų lietuviams kartais ne taip viskas klostosi, kaip reikėtų. Atsiranda tikėtų ir netikėtų kliūčių. Kaip jų išvengti, kad ateityje važiuojantiems į užsienį studijuoti būtų lengviau? Ar nebūtų galima rasti tarp visų užjūriuose ir Europoje studijuojančių lietuvių bendro ryšio, kad jie nepasijustų vieniši, pamiršti ir išsibarsę. Kaip juos organizuoti ir kas galėtų suteikti jiems, ištiktiems SOS, greitą pagalbą. Kokias specialybes daugiausia renkasi tie, kurie išvyksta į užsienį studijoms? Kas jas pasiūlo? Ar jos pačios reikalingiausios? Ar šie dalykai yra kieno nors derinami? Manome, kad ne tik akademiniams jaunimui, bet ir Lietuvai tai svarbūs dalykai. Juk tai mūsų ateities vaikai, išsiųsti pasisemti svetur žinių, kad grįžę atiduotų jas ir sukaupią patirtį tai žemei, kuri, jais pasitikėjusi, išleido semtis mokslo. Iš jų krastas daug tikisi ir labai laukia kuo greičiau grįžtančių, nes kiekvienas išprūsęs žmogus nūnai itin reikalingas. **RED.**

– *Kuriame universitete mokeisi ir ką studijavai?*

– Vilniaus universitete, ekonomikos fakultete.

– *Kokią specialybę ir kur dabar pasirinkai?*

– Italijoje, Torino mieste, dabar studijuojau bankininkystę.

– *Kokiais keliais ir kokiomis sąlygomis pasisekė gauti stipendiją? Iš kur ją gauni? Ar ji nuolatinė ir užtikrinta?*

– Stipendiją turėjau gauti pagal "Tempus" programą, kur tokios stipendijos numatytos buvusioms socialistinėms šalims. Iki šiol jos dar visiškai negavome, bet visi dokumentai jau yra sutvarkyti ir gausiu visą sumą už 9 mėnesius.

– *Kokie sunkumai užgrūvo prieš kelionę, čia atvykus ir kaip su jais susidorojai?*

– Sunkumų buvo visokių. Pirmiausia nemokėjau italų kalbos. Nebuvau pripratusi prie visos itališkos visuomeninės tvarkos. O viena iš didžiausių kliūčių – neturėjau pinigų, nes kažkoks biurokratas, tvarkydamas mūsų stipendijas, užuot įrašęs "Lituania", lengva ranka įrašė "Letonia". Gerai, kad išsiskuti iš kelios padėties padėjo vietiniai geri žmonės.

– *Kaip atrodo: ar pakankamai pasirengi šiai kelionei ir mokslui? Kaip dabar jau rengumėsi ar patartum savo bičiuliui?*

– Kelionei pasirengiau visai neblogai. Bičiuliams, keliaujantiems panašiais tikslais užsienin,

patariau niekados nepasiskliauti vakarietiškas pažadas ir posakius "All right", "O.K."

– *Kodėl pasirinkai tokią specialybę? Kas ją pasiūlė?*

– Ekonomistai šiais laikais turi plačią darbo dirvą, nes tai įvairiapusiška specialybė.

– *Kokie Torino universiteto, kur dabar mokaisi, mokymosi privalumai?*

– Pirmiausia – čia didžiulė aukštoji mokykla, kur mokslas apmokamas (valstybiniame unte apie 1.000.000, privačiame unte – iki 9.000.000 litų už metus). Šiame universitete visiškai nėra stojamųjų egzaminų ir mokesi tas, kas nori ir kas tik turi pinigų. Čionai nėra kaip, sakysime, Lietuvoje akademininių grupių. Dalykus kiekvienas renkasi pagal savo norą ir per du semestrus turi išlaikyti aštuonis egzaminus. Čia nėra įskaitų. Jei kas nori, gali laikyti daugiau egzaminų. Vertinimo sistema – nuo 18 iki 30 taškų. Jei studentas gavo mažiau negu 18, egzamino neišlaikė. Programos iš tikrųjų visai skiriasi, nes čia labai mažai teorinių dalykų, kurių Lietuvoje apstu: bankų, kredito, pinigų teorija, finansų teorija ir kt. Čia tokių dalykų nėra. Viskas daugiau matematizuota. Kur kas daugiau ekonominių – teisinių dalykų. Lietuvos, ypač Vilniaus un-to, profesūra italams nė per nago juodumą nenusileidžia. Žinoma, čia dėstomąją medžiagą galima pateikti įvairesniais būdais.

– *Ar gera sveikata? Ar turi kada sportuoti, pakeliauti?*

– Sveikata gera, o kur pasportuoti, dar nesusiradau. Nedaug keliauju dėl jau minėtų sunkumų, todėl nedaug ką dar ir mačiau.

– *Ar užtenka laiko susipažinti su šalies kultūra, menu, visuomeniniu, religiniu gyvenimu? Kas Tau čia įdomiausia ir naučiausia?*

– Taip! Laiko užtektinai.

– *Kas labiausiai tave domino ir nustebino šiame krašte? Ko norėtum, kad Lietuvoje būtų kaip čia?*

– Daugiausia nustebino negiami įspūdžiai: didelis triukšmas, užterštas oras, gaussybė automobilių, nešvarios gatvės. Bene įdomiausia, kad didžiama italų, su kuriais pasitaikė susitikti, apie save ir Italiją yra ne itin geros nuomonės.

– *Tavo norai ir planai, jei sėkmingai baigsi šiuos mokslus?*

Moksleivių ateitininkų suvažiavime pranešimą skaito Arvydas Janušonis; sekretoriai – Milda Bubbytė, Aidas Kuolas; Ateitininkų federacijos tarybos nariai – Vėjas Liulevičius, Audrius Polikaitis Ntr. L. Daukšos

Susitikimas su iškiliaisiais kovotojais

Vokiečių mėnrasčio atstovas pas Nijolę Sadūnaitę Lietuvoje

KAZYS BARONAS, Vokietija

Vokietijos katalikų mėnraštis "Der Fels" (Uola) 1996 m. vasario laidoje 4 psl. paskyrė Lietuvai. Mėnraščio bendradarbis aplankė Nijolę Sadūnaitę ir vysk. Sigitą Tamkevičių, SJ, pateikė jiems eilę klausimų "Žurnalistas" supažindinamas skaitytojus su N. Sadūnaitę, pažymėdamas, kad ji 1975 m. birželio 17 d. už platinimą ir perrašinėjimą "LKKB" buvo nubausta trejų metų lageriu. Dvi ištėmimu. Savo žodyje teisme ji buvo teisėju kaltintoja. Skaitytojai taip pat plačiai supažindinami su vysk. S. Tamkevičiumo, kurio redaguoti "LKKB" leidiniai pasiekdavo ir Vakarų pasaulį. Pasikalbėjimas įvyko 1996 m. sausio mėn. Čia pateikiame pirmąją kalį – pokalbį su N. Sadūnaitę.

– *Sovietiniais metais mes dažnai girdėdavom apie Jūsų narsią tikėjimo kovą. Kaip Jums sekasi dabar, ką veikiate?*

– Pirmoje vietoje pas mane stovi artimo meilė, parama vargšoms, ligoniams, apleis-

– Norėčiau ką nors daugiau pastudijuoti, bet greičiausiai pradėsiu dirbti.

– *Ar norėtum bendrauti su kitais užsienyje besimokančiais lietuviais studentais? Jei su kuo susirašinėji: jų vardas, pavardė, adresas.*

– Artimiausiu metu kuo bendrauju. Mano draugės Aistės Januškevičiūtės adresas: L 11,18 Zimmer 17, 68161 Mannheim Deutschland Germany.

– *Ar skaitai ir kokią lietuvišką spaudą gauni ar norėtum gauti?*

– Nors pakanka itališkos,

tiems, visiems sunkiai gyvenantiems ir stovintiems ant bado ribos.

– *Buvote ištremta keletą metų. Kaip žiūrite į tuos metus, ką jaučiate žvelgdama atgal?*

– Buvo romantiška (juokiasi). Aš mėgstu nuotykius.

– *Kokia yra Lietuvos Katalikų Bendrijos būklė šiandieną?*

– Sunkų kelią eina LKB, nes į Lietuvą veržiasi sektantai bei įvairios tikybinės grupės. Jos yra gerai organizuotos, daro didelę įtaką jaunimui. Vėliau prasideda terorizmas, ir jauni žmonės nepajėgia pasitraukti iš sektos.

– *Po komunizmo lūžio, kaip pasikeitė jaunimo būklė?*

– Lietuva persunkta 90% Vakarų pasaulio žiniasklaidos vilionių. Ir tai yra bloga; prievarta, pornografija ir t. t. Yra

bet iš Lietuvos norėčiau skaityti "Dieną", o iš Vakaruose leidžiamų laikraščių "Tėviškės žiburius".

– *Kokie lietuviai studentai kartu su Tavimi šioje mokykloje mokosi, kokios jų pavardės, vardai ir adresai?*

– Kartu su manim mokosi Ugnė Paplauskaitė, Monika Martusevičiūtė ir Rimantas Kizala. Mano adresas: Medcina Bartkutė c/o Pirreda C. So Sebastopol 198, 101000 Torino, Italia.

Pokalbį parengė – kun. Kazimieras J. Ambrasas

kažką organizavo, bet nebuvo laiko stebėti tą dramą iki galo.

Pajūryje

Saulėta diena Palangoje, ar šilta, ar šalta, turistams rojus! Grafo Tiškevičiaus (dabar viešas) parkas – o tų parkų jis Lietuvoje kadaise įkurdino dešimtims – su didžiuliu medžių grupuotėmis bei alėjomis, žuvingais tvenkiniais su gulbėmis ir ančiukais, statulomis ir galiausiai parko rūmais, kuriuose dabar įsikūręs gintaro muziejus.

Vaikščiojant po parką, ant Birutės kalno, prie parko rūmų, nors nesimato Baltijos, bet visą laiką girdi raminantį jūros bangų ošimą. Tiltas į jūrą jau beveik baigiamas atstatyti (buvo audros apgriautas), šį sykį su betoniniais pastiprinimais, nors tilto danga, sako, bus medinė.

Klaipėdoje paskubomis, jau pavakare, apžiūrėjom teatro rūmų aikštelę, "Anikės" fontaną jos centre. Prie uosto krantinės vien laivai ir keltai, bet mane labiausiai nustebino, kad Kuršių nerija prieina taip arti kranto – aš įsivaizdavau ją daug toliau.

Po Žemaitiją mane vežiojo inž. Teodoras Šimkevičius, kuris kadaise stažavosi Toronto universitete. Žemaičių plentas, nuo Klaipėdos iki pat Vilniaus, puikus kelias: platus, lygus, automobilių nedaug. Nė nepamatai, kad jau parsiradai Vilniuje po nepilnų trijų valandų kelionės. Pripratusiems keliauti po Kanadą ar JAV, nuotoliai Lietuvoje nuostabiai trumpi.

Puslapiai apie nepalūžusius

ALĖ RŪTA

Yra jau seniau išleistų knygų, bet dar aktualių ir patrauklių geromis mintimis. Viena tokių yra Antano Masionio "Ateitininkų dvasia nepalūžo".

Tai neseniai mirusio pedagogo knyga apie nepriklausomos Lietuvos (1918-40) ateitininkų veiklą. Viršelyje Vytauto Didžiojo universiteto studentų ateitininkų nuotrauka, tų, kurie anuomet buvo tuometinės valdžios už jų veiklą pažeminti ar net gerokai nubausiti. O tie nubausieji-gabiausi jaunuoliai, net ne politikai, o tik religingi ir idealistai, siekia šviesos Lietuvai, pasiryžę "viską atnaujinti Kristuje!"

Antanas Masionis, pats tada buvęs nubauistas, įdomiai ir objektyviai atpasakoja tuometines studentų nuotaikas, jų siekį idealistiškai auklėtis ir auklėti. Iškelia neįsimintą valdžios jaunimo priespaudą. Ateitininkams, o ir kitų pažiūrų inteligentams, pravartų žinoti praeities klaidas ir nesėkmes, verta šią knygą perskaityti.

Reikia nulenkti galvą velioniui jog išdrįso atskleisti mū-

– *Ko tikėtis iš Vakanų katalikų?*

– Pirmiausia maldos. Jeigu Dievas mums duoda šv. Dvasios šviesos, tuomet mes turime tvirtą pagrindą, ant kurio mes patys galime atsistoti. Gerai būtų gauti aukšto lygio vaizdajuostes. Nebūtina tikybinio pobūdžio, bet keliančios jaunimo moralę, jo dvasią.

– *Sakoma, kad Vokietija yra turtinga, Lietuvos varšė. Kokie dalykai būtų čia reikalingi?*

– Man atrodo, kad jaunimas daugiausia domisi filmais. Jie daro didžiausią įtaką. Net ir kaliniai rodo didelį dėmesį geroms vaizdajuostims. Nusikaltėliai, neturintieji jokio išauklėjimo, dažnai yra paskatinti atlikti

išpažintį. Apskritas LKB-nės būklė yra labai sunki. Vienos pavyzdys: aš buvau Olytuje. Ten gyvena jauni kunigai. Vienas jų – Saulius Kelpša lanko kalėjimus ir organizuoja jaunimui paramą. Galima būtų pastatyti namus, kuriuose asocijų tėvų vaikai rastų gera prieglaudą bei tikybinį – krikščionišką auklėjimą. Netoli miško ir Nemuno galima nupirkti namą. Tam reikia apie 30.000 litų.

– *Jūs dirbate šioje srityje, priklausote vienuolijai. Gal galėtumėte mūsų skaitytojams plačiau papasakoti apie savo darbą?*

– Mano vienuolija yra sena. Ji buvo įsteigta 1878 m. Lenkijoje kapucino, Tėvo Honorat, kai Lietuva buvo carų okupuota. Tuo metu buvo drau-

sų buvusios valstybės vadovų klaidas, kad jos nesikartotų. Knyga objektyvi, paremta istoriniais faktais.

Antanas Masionis, ATEITININKŲ DVASIA NEPALŪŽO. Išleido "Ateitis" 4036 W. 91st Place, Oak Lawn, Illinois 60453, 1992 m. Viršelis – Jono Kuprio. Spaudė "Draugo" spaustuvė. Kaina – 10 dol.

ATEITININKŲ DVASIA NEPALŪŽO

džiama steigti ordinus, seminarus. Ir mūsų vienuolija buvo slapta įsteigta be vienuoliškos aprangos.

– *Kurioje srityje pasireiškia bendruomeninė Jūsų veikla?*

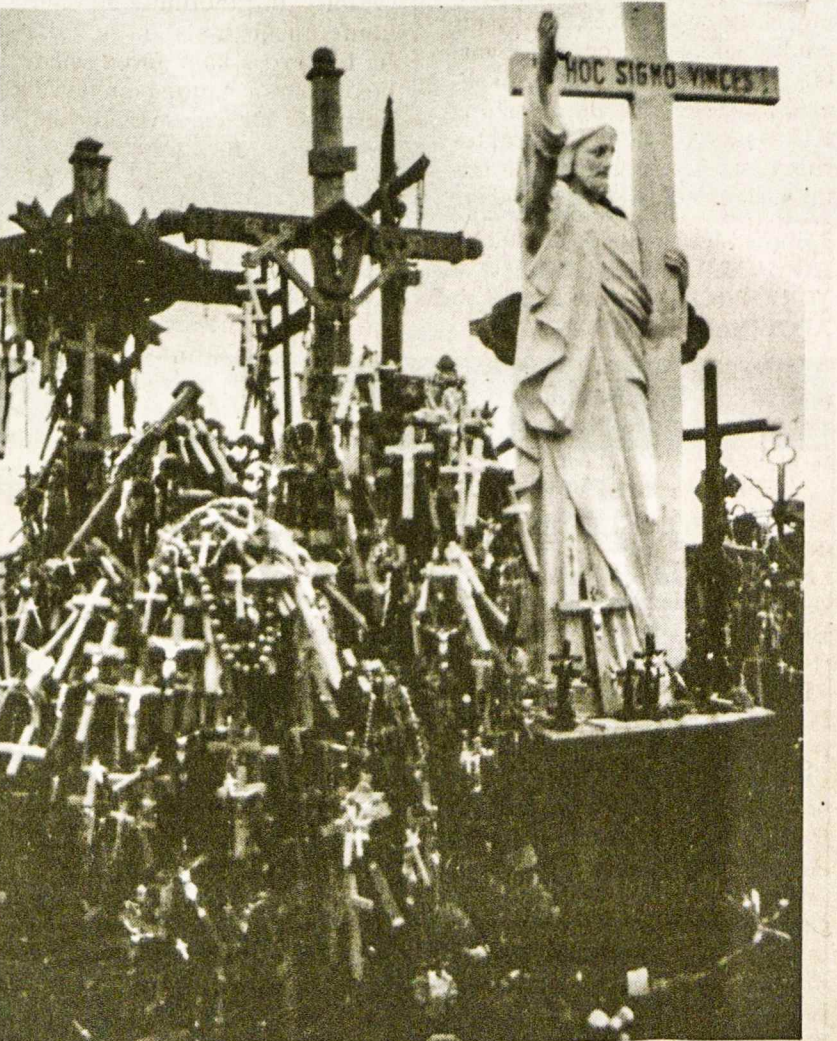
– Dirbame jaunimo tarpe, rūpinamės mergaitėmis, kurios atvykusios iš kaimo. Įrengiame bendrabučius, mokome įvairių amatų. Turime knygryšklą, siuvelyklą, virtuvę. Ten galima siūti, austi, virti ir t. t. Jaunimas turi pastogę, išmoksta amato. Tarpinėjamą darbo suradime, saugojame jaunimą nuo blogos įtakos. Turime mums gražintą katalikišką mokyklą Panevėžyje. Auklėjame mergaites katalikiškai. Gerai išauklėta mergaitė bus gera motina. Tai yra didelė pagalba Lietuvos ateiviai.

– *Sakėte, kad šiuo metu nėra taip svarbu didesnę šventovę statyti, žymiai svarbiau steigti gyvus jaunimo centrus. Ar galite kiek plačiau paaiškinti?*

– Koks jaunimas, tokia bus ir Lietuvos ateitis. Jeigu jaunimas išaugs krikščioniškas, jis tuomet pats statys šventoves, organizuos, dirbs, uždirbs lėšų, padės ir rems kitus. Kristus taip pat galėjo gimti kunigaikščio rūmuose, bet atėjo į pasaulį prakartėleje. Svarbiausia yra žmonių meilė, bet ne pirmenybė pastatams.

– *Jūsų linkėjimai, sveikiniai skaitytojams Vokietijoje?*

– Esu visiems dėkinga, ypač dominikonų vienuolynui Donauwoerth'e ir seselei Michaeli Baumann, kuri viską organizavo. Ačiū visiems geros valios žmonėms.

Kryžių kalno kryžiai apkarstyti mažais kryželiais ir Rožiniais Nuotr. G. Kurpio

Naujas mokslo centras

Klaipėdos universitetas, įsteigtas prieš penkerius metus, įveikęs daugelį kliūčių, tampa naujų studijų ir akademinio gyvenimo centru Vakarų Lietuvoje

STASYS VAITEKŪNAS, prof. dr. habil., rektorius

Klaipėdos universitetas, neturėdamas palikimo iš praeities, formuojasi kaip naujas mokslo ir studijų centras, kurio modelis daugeliu atžvilgių atitinka Vakarų universitetų reikalavimus ir universitetinių laisvų principus. Jo brendimo spartą lemia tai, kad universitetas yra atviras naujoms ir pažangioms idėjoms, perima Lietuvos ir užsienio universitetų patirtį.

Universiteto raidos trumpoje atkarpoje sparčiai didėjo fakultetų ir specialybių skaičius. Dar pirmais universiteto veiklos metais Humanitarinis ir Gamtos mokslų fakultetas suskilo į du fakultetus. 1994 m. universitete įsteigtas Socialinių mokslų fakultetas. Klaipėdos universiteto ir Lietuvos muzikos akademijos sutarimu 1995 m. liepos 6 d. LR seimas priėmė nutarimą dėl LMA Klaipėdos Muzikos ir teatro pedagogikos instituto prijungimo prie Klaipėdos universiteto. Taip universitete atsirado šeštasis – Menų fakultetas.

Tokiu būdu Klaipėdos universitetas tampa unikaliu Lietuvoje – čia ruošiamų specialistų skalė išsiplėčia nuo laivo kapitono iki profesionalaus muziko. Universiteto fakultetuose – Jūrų technikos (dekanas doc. A. Brėškis), Pedagogikos (prof. E. Adaškevičienė), Humanitarinių mokslų (doc. J. Bukantis), Gamtos mokslų (prof. T. Bumblauskis), Socialinių mokslų (doc. A. Seilius) ir Menų (doc. A. Zaboras) ruošiami 35 sričių specialistai. Universitete galima įsigyti šias specialybes: laivavėžio (laivo kapitono), laivo mechaniko, naftos perdirbimo technologo, ekonomikos ir vadybos, istoriko, geografo, politologo, vaikystės edukologo, rekreacijos planavimo ir vadybos, lituanisto (su švedų kalbos, etnokultūros, mokyklinio teatro režisieriaus specializacijomis), anglisto, germanisto, evangelikų teologijos, katalikų tikybos, socialinio pedagogo, įvairios muzikos atlikėjo, muzikos mokytojo, choreografo, ansamblių vadovo, teatro režisieriaus, choro dirigento ir t.t. Daugelis šių specialybių turi dar ir įvairias specializacijas. Tai sudaro studijuojantiems dideles pasirinkimo galimybes.

Be fakultetų ir katedrų svarbus mokslinio bei akademinio darbo, reikšminga yra ir daugelio mokslinių centrų veikla. Taip, pavyzdžiui, Skandinavistikos centras studentams siūlo papildomai švedų ir suomių kalbų mokymąsi, supažindinimą su Skandinavijos tautų kultūra. Be Skandinavistikos centro universitete veikia Vakarų Lietuvos ir Prūsijos istorijos, Regioninio planavimo, Civilizacijų lyginamųjų studijų, Evangelikų teologijos, Socialinių tyrimų, Sistemų analizės, Vaikystės edukologijos ir kt. centrai. Svarbią vietą universiteto mokslinėje veikloje ir studijose užima KU Botanikos sodas (direktorius doc. A. Olšauskas), kuriamas šiaurinėje miesto dalyje, gražiame upės vingyje. Reikalingą universitetui darbą atlieka Kompiuterių centras, Leidybos centras, Kvalifikacijos kėlimo institutas.

1995 m. pabaigoje universitete dirbo 410 dėstytojų kurių 174 profesoriai (habilituoti daktarai) ir docentai (daktarai).

Universitetas didžiuojasi ir savo garbės daktarais. Tai žinomas Lietuvos diplomatas, politikas, mokslininkas ir visuomenės veikėjas Stasys-Antanas Bačkis, Bradfordo universiteto Baltijos studijų skyriaus (D. Britanija) vadovas profesorius John W. Hiden, JAV filosofas profesorius Vytautas Kavolis, Mažosios Lietuvos fondo Kanadoje pirmininkas Vilijus Pėteraitis, Biblijos ir lietuvių kalbą vertėjas Alfredas Vėlius (JAV).

Universiteto studentų skaičius natūraliai auga. 1995/1996 m. pradžioje jis pasiekė apie 4200. Universitete veikia trijų pakopų studijos: bakaluro, magistro, doktorantūros. Universitete 1995 m. pabaigoje jau buvo 4 kryptų doktorantūros.

Klaipėdos universiteto rektorius prof. habil. dr. STASYS VAITEKŪNAS

Didžiausias universiteto turtas – tai jo profesoriai, docentai, asistentai, studentai. Jie – universitinė bendruomenė, kurios svarbus bruožas per tuos pirmuosius kūrimosi metus – jos brendimas, stiprėjimas. Atsakingas darosi dėstytojų požiūris į savo darbą, stiprėja moksliniai darbai, meninė kūryba. Universitete pradėti leisti testiniai KU mokslo darbai – Gamtos ir matematikos mokslai (serija C), Technikos mokslai (serija D), Literatūrologija (serija A), „Ekoteknologijos biuletenis“. Per tuos metus buvo išspausdintos labai svarbios visai šaliai profesorių A. Jacikevičiaus, E. Adaškevičienės, V. Paulausko, V. Jakavičiaus, A. Kaukienės, docentų V. Pupšio, J. Mališkausko, D. Kšanienės, I. Ruseckienės, A. Seiliaus, L. Donskio, A. Juškos, V. Vareikio, V. Tetensko, R. Kazlausko monografijos ir vadovėliai. Pradėti leisti universiteto testiniai darbai. Bendradarbiaujama su Lietuvos katalikų akademija. Su jos Klaipėdos skyriumi (pirmininkas doc. A. Remesa) išleista „Vakarų Lietuvos katalikiškoji kultūra (III)“ ir kt.

Džiugina taip pat universiteto literatūrą ir menininkų darbai. Tai docentų A. Žalio, M. Jonaičio, R. Rastausko poezija, kritika, literatūriniai straipsniai, kompozitoriaus A. Remesos, J. Pauliko, J. Domarko, Z. Virkšo kūriniai, choreografo S. ir R. Idzelevičių, prof. J. Gudavičiaus, doc. J. Čepaitės, doc. T. Jakutytes, režisierių docentų G. Šimkaus, E. Savukynaitės, P. Bielskio teatriniai darbai.

Daugelį universitetinio gyvenimo įvykių atspindi „Klaipėdos universiteto“ daugitiražinis laikraštis (red. R. Skunčikas).

Per tuos metus įvyko daug svarbių tarptautinių ir šalies konferencijų ir seminarų, skirtų Lietuvos, kaip jūros valstybės, plėtojei, tautinės mokyklos kūrimui, Mažosios Lietuvos ir Prūsijos kultūrai, istorijai aparti.

Universitetas – tai ir svarbus muzikinių renginių centras. Jame yra ir mieste geriausia akustika turinti koncertų salė su vargonais. Universitetas tampa svarbiu ne tik mokslo, bet ir kultūros centru visai Vakarų Lietuvai.

Svarbią reikšmę KU plėtojei turėjo ir kiti svarbūs įvykiai. Tarp jų – Lietuvos mokslo tarybos išvažiujamasis posėdis, vykęs universitete ir priėmęs nutarimą dėl Klaipėdos universiteto plėtotės. 1995 m. gruodžio 14 d. LR seimas patvirtino universiteto statutą.

Ypač džiugina studentų universitetinės savimonės formavimąsi, jų reiklaus požiūrį į akademines studijas augimas. Esant nepatenkinamai studijų bazei (trūksta laboratorijų, specializuotų kabinetų, bibliotekos ir pan.), studentai atkakliai siekia žinių, ruošia konferencijas ir seminarus, bendrauja su savo kolegomis iš kitų universitetų. Palaipsniui įsitraukia ir meno ir sporto grupės.

1995 m. pavasarį sudarytas universiteto studentų ansamblis (vad. V. Saikauskas, V. Mačiulskis, J. Petrauskas), akademinis choras (vadovas doc. R. Varnas), atgijo merginų choras (visi jie dalyvavo 1995 m. vasarą vykusioje „Gaudeamus“ dainų šventėje Tartu mieste).

Kartu su Menų fakultetu į universitetą įsijungė tokios stiprios meninės studijos kaip mišrus choras (vad. doc. Algis Zaboras), pučiamųjų instrumentų (vad. Pranas Memėnas), lietuvių liaudies instrumentų orkestras (vad. doc. Vytautas Tetenskas), birbinių kvintetas (vad. Vytautas Tetenskas), kanklių ansamblis (vad. doc. Nijolė Tetenskienė), kaimiška kapela (vad. doc. Vytautas Alenskas), diksilendas (vad. Vytautas Grubliauskas), tautinių šokių ansamblis „Vėtrungė“ (vad. Juozas Gudavičius), istorinio šokio ansamblis „Saltana“ (vad. Tuliša Jakutyte), pramoginių šokių grupė „Zuvėdra“ (vad. doc. Skaistė Idzelevičienė ir Romas Idzelevičius).

Universitete prof. E. Adaškevičienės, doc. J. Rauckio, doc. G. Avizonienės puoselėtas visada veikė stiprus sportinis judėjimas. Ir dabar Klaipėdos universiteto merginų krepšinio (treneris J. Kuliešius), stalo teniso, atskiri sportininkai yra žinomi visoje Lietuvoje. 1995 m. pabaigoje įsteigtas KU sporto klubas (pirmininkas A. Leipus).

Vis aktyviau į universiteto gyvenimą įsijungia 1995 m. įsteigusi Studentų sąjungą (prezidentas E. Masiulis). Klaipėdos universitetas pirmasis šalėje savo statute įtvirtino ir didesnių studentų atstovavimą universiteto valdyme, studijų tvarkyme bei tobulinime ir pan.

Dalis dabartinių studentų ateityje taps profesoriais, mokslininkais, politikais, universiteto vadovais, gamybos, švietimo, kultūros specialistais. Ugdome savo pamainą į Lietuvos ateitį. Dėl to labai svarbu, kad studentai ne tik pajustų universitetines laisves, bet ir suprastų savo pareigas, ugdytų atsakomybę jausmą. Studentai turi teisę universitete išlaikyti daug pasirenkamų, bendrauniversitetinių dalykų, kurie yra svarbūs tiek specialybės žinių gilinimui, tiek ir piliečio sąmonės formavimui, tautinės savimonės įtvirtinimui. Jaunieji kolegos turi galimybę klausytis daugelio žymiausių Lietuvos ir užsienio dėstytojų paskaitų, skaityti užsienyje spausdintus mokslo leidinius, vadovėlius, laisvai diskutuoti ir mąstyti. Visa tai sudaro universiteto demokratinę, studijų laisvų pagrindą.

Universitetas, nors ir kiek jis bebūtų autonomiškas, turi vienokius ar kitokius ryšius su miestu – jo valdžia ir visuomenė. Karaliai ir kunigaikščiai, vyskupai ir pasauliečiai, įsteigus universitetą, dosniai duodavo jam privilegijų, rėmė atvykstančius profesorius, dovanoję pastatus, įrengimus bibliotekai ir kitaip rėmė, suprastindami, kad geriausias savęs įamžinimas – tai tapti mokslo šventovės mecenatu. Nuosirdžiaus universiteto įsteigimo ir jo pirmų žingsnių rėmėjais buvo tuometinis miesto tarybos pirmininkas Alfonsas Žalys, vėliau miesto merai – V. Čepas, B. Petrauskas, J. Aušra. Didžiulę materialinę pagalbą universitetui suteikė ir toliau padeda žymūs verslininkai.

1995 metų Kalėdų šventės proga Klaipėdos universitetą aplankė svečiai Vokietijos ambasadorius A. KRAUS (kairėje)

Dr. Birutė Galdikaitė 1995.II.16 gavusi Kanados ordiną. Iš kairės: dr. BIRUTĖ GALDIKAITĖ, generalinis Kanados gubernatorius ROMEO LeBLANC, jo žmona, dr. NANCY BRIGGS

Galdikaitė - lietuvaite mokslininkė

Dvidešimt penkeri metai Indonezijos miškuose

IGNAS MEDZIUKAS

Birutė Galdikaitė, studijuodama Kalifornijos universitete (UCLA) ir norėdama gauti daktarės laipsnį – Ph.D., pasiryžo vykti į tropinius miškus Borneo saloje, Indonezijoje, tyrinėti orangutangų gyvenimo būdą ir sąlygas, nes jiems gresia išnyko pavojus. Ten ji išgyveno 25 metus.

Dr. B. Galdikaitė yra iškėjusi už indoneziečių, turi tris vaikus ir yra globėja daugiau kaip šimto našlaičių orangutangų. Jai didelę įtaką padarė dr. L. Leakey, patraukęs ją į šią mokslo sritį. Pagerbdama jo atminimą ir pastangas, dr. B. Galdikaitė savo stovyklą pavadino šio mokslininko vardu.

Dr. B. Galdikaitė, pasirem-dama savo tyrinėjimais, tuo klausimu yra parašiusi daugiau kaip 50 mokslinių straipsnių, 20 apžvalgų, dvi knygas. Ji laikoma žymiausia šio šimtmečio mokslininke savo pasirinktoje srityje. Apie jos darbus buvo daug rašoma „Life“ žurnale, „New York Times“, „Los Angeles Times“ ir kalbama daugelyje televizijos stočių. Apie ją padaryta daug dokumentinių filmų: „National Geographic“, CBC „Third Angel“ Kanadoje, du filmai British Broadcasting ir du Australijoje, Japonijoje ir Indonezijoje.

Dr. B. Galdikaitės autobiografija „Rojaus atspindžiai mano metais su orangutais“ buvo išspausdinta 1995 m. sausio mėn. su kai ir, drįstu sakyti, tikri Klaipėdos šviesuoliai įmonių ir bendrovių direktoriai ir pirmininkai – Martynas Gusiainas, Valentinas Greičiūnas, Antanas Anilionis, Benediktas Petrauskas, Jonas Brožaitis, Petras Kravtas, Antanas Skyrus.

Universitetas mezga ryšius su Lietuvos ir užsienio aukštosiomis mokyklomis, mokslo institucijomis. Naudingi ryšiai bendradarbiavimo sutarčių pagrindu palaikomi su Vilniaus universitetu bei Lietuvos mokslų akademija, stiprėja bendradarbiavimas su Kauno Technologijos universitetu. Pirmosios sutartys sudarytos su Greifsvaldo ir Dreseno universitetais, Baltijos akademija (Vokietija), Karlskronos universitetu (Švedija), Purdue Calumet universitetu (JAV), Karlo universitetu (Prah, Čekija) ir kt. aukštosiomis mokyklomis. Be to, pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su „Vakary banku“, laivų krovos įmone KLASCO, kitomis gamybinėmis organizacijomis, gimnazijomis.

Nenuostabu, kad už savo mokslinius tyrinėjimus ji yra gavusi daugelį įvertinimų: Jungtinių tautų pasaulinę 500 gamtinės aplinkos premiją, „Sierra“ klubo, Chico Mendez, Edward Bauer premijas, Kanados karalienės Elzbiotos II medalių, Chevron gamtos apsaugos, Peta humanitarinį pažymėjimą. 1995 m. lapkričio 16 d. generalinis Kanados gubernatorius jai įteikė „Order of Canada“ pažymėjimą.

Dr. B. Galdikaitė vieną semestrą dėsto Kanados provincijoje – Britų Kolumbijoje Fraser universitete ir skaito paskaitas JAV universitetuose.

visomis detalėmis ir durpinių miškų aplinka. Ji yra atsidavusi Indonezijos žmonėms, jų kultūrai ir orangutangų gerovei. Ji yra direktorė orangutangų auginimo ir rūpybos centro Kalimantane, dalyvauja medžių atsisodinimo programose. Ji yra įsteigusi tarptautinį orangutangų fondą (OFI), kurio centras yra Los Angeles mieste, turi skyrius Australijoje, Kanadoje, Taivane, Didžiojoje Britanijoje. Ji yra šio fondo pirmininkė, garbės pirmininkė bei mokslinė bendradarbė.

Dr. Galdikaitės pastangomis buvo nugabanti iš Bangkoko šeši sergantis orangutangai į jų gimtąją Indonezijos aplinką. Jie buvo apgyvendinti Dr. Leakey vardo stovykloje. Ji taip pat sutrukdė neteisėtą orangutangų prekybą Taivane. Jos pastangų dėka Taivano valdžia uždraudė jų importą, buvo įsteigtas orangutangų fondas, sugrąžinta dešimt konfiskuotų orangutangų į Indoneziją, pavadintų „Taivano dešimtukas“.

Dr. B. Galdikaitė šiuo metu yra užsiėmusi keletu didesnių projektų: pertvarko Dr. Leakey vardo stovyklą, kurioje atliekami jau ketvirtis šimtmečio tyrinėjimai su orangutais; skatina atauginti Borneo miškus prie Tanjung Puting valstybinio parko; rūpinasi našlaičių orangutangų rūpybos centru Borneo saloje; stengiasi išvaduoti paliktus Šiaurės Amerikos apsaugos, konfiskuotus orangutangus; supažindina jaunimą su pavojumi išnykti orangutangų veislei; rūpinasi ir kitais orangutais liečiančiais reikalais.

Kas B. Galdikaitę pažįsta, sako, kad ji yra orangutangų Indonezijos miškuose globėja. Energinga, bet paprasta konservatorė ir mokslininkė. Savo dvasia ir pasiryžimais ji yra tikra „žemės herojė“. Dėl šių savybių ji užsitarnavo tarptautinį pripažinimą ir pagarbą bei paramą kaip svarbiausias autoritetas šioje srityje.

Nenuostabu, kad už savo mokslinius tyrinėjimus ji yra gavusi daugelį įvertinimų: Jungtinių tautų pasaulinę 500 gamtinės aplinkos premiją, „Sierra“ klubo, Chico Mendez, Edward Bauer premijas, Kanados karalienės Elzbiotos II medalių, Chevron gamtos apsaugos, Peta humanitarinį pažymėjimą. 1995 m. lapkričio 16 d. generalinis Kanados gubernatorius jai įteikė „Order of Canada“ pažymėjimą.

Dr. B. Galdikaitė vieną semestrą dėsto Kanados provincijoje – Britų Kolumbijoje Fraser universitete ir skaito paskaitas JAV universitetuose.

KULTURINĖJE VEIKLOJE

Muzikologė dr. Danutė Petruskaitė, dirbanti dėstytoja Klaipėdos universitete, ilgesnį laiką praleido Juozo Žilėvičiaus ir Juozo Kreivėno muzikologijos archyve Čikagoje, rinkdama medžiagą apie išsivijus lietuvių kompozitorius. Ji jau baigia ruošti knygą, skirtą Bostone savo veikla pasižymėjusiam Jeronimui Kačinskui. Mažosios Lietuvos premija, dr. D. Petruskaitėi paskirta už parašytą, bet dar neįspausdintą knygą apie Klaipėdos konservatorių, buvo įteikta Čikagoje, Balzeiko lietuvių kultūros muziejuje.

Klivlando „Grandinėle“, įsteigta bei ilgus metus vadovauta Aleksandro ir Liudo Sagių, ruošiasi dalyvauti 1996 m. liepos 5-7 d.d. Čikagoje įvyksiančioje X-joje tautinių šokių šventėje. „Grandinėlės“ veteranų grupę tautinių šokių šventei jau trečią kartą ruošia fizinio auklėjimo mokytoja Eglė Lankauskienė, ilgus metus šokusi „Grandinėleje“, kai jai vadovavo L. Sagys. Studentų grupės vadovė yra taipgi „Grandinėleje“ išaugusi Aida Bublytė. 1995 m. gruodžio 9-10 d.d. „Grandinėle“ aplankė ir repetitijoje dalyvavo dabar Čikagoje gyvenanti Ligija Tautkuvienė, tautinių šokių specialistė iš Lietuvos, baigusi Lietuvos muzikos akademijos Klaipėdos skyriaus choreografijos fakultetą.

Dr. Stasio Antano Bačkio, dabar jau vadinamo Lietuvos diplomatas patriarchy, amžiausio dešimtiesmetį sukaktis vasario 8-10 d.d. iškilmingai paminėta Joniškėlyje, dabartiniam Pasvalio rajone, kur buvo gimtasis Pantakonių kaimas, ir Vilniuje. Mat suakutvininkas yra ne tik diplomatas, bet ir lietuvių katalikų mokslo akademijos narys, teisės doktoratui Paryžiuje pasirinkęs temą „Lietuvos ir Šv. Sosto konkordatas“. Minėjimas buvo pradedamas iškilmingomis Mišiomis Joniškėlyje Šv. Trejybės šventovėje. Jas ten ir vasario 10 d. Vilniaus arkidiekoje atnaujo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis, suakutvininko sūnus. Pagrindinį akademinio pobūdžio minėjimą Vilniuje vasario 9 d. surengė lietuvių katalikų mokslo akademija (LK-MA) ir Vilniaus universitetas savo patalpose. Jį įvadinais žodžiais pradėjo buvęs ilgametis LKMA pirmininkas ir dabartinis garbės pirm. prof. kun. Antanas Liuma, SJ, Vilniaus universiteto rektorius prof. Rolandas Pavilonis. Joniškėlyje miesto ir Pasvalio krašto garbės piliečio ženklus suakutvininkui įteikė Joniškėlyje senūnė Genovaitė Motuzienė ir Pasvalio rajono burmistras Gintautas Gegužinskas.

Konferencijos dalyvių laukė trys pranešimai: dr. Aldonos Vasiliauskienės – „Dr. Stasio Antano Bačkio gyvenimas ir veikla, jo nuopelnai LKM akademijai“, Vytauto Baliūno – „Dr. S. A. Bačkio mokykliniai metai, ryšiai su dabartine Juozo Bačkionio gimnazija“, dr. Algirdo Saudargo – „Dr. S. A. Bačkis ir Lietuvos diplomatas bei valstybės teštinumas“. Juos papildė tėvui skirtas Vilniaus arkivyskupo metropolito Audrio Juozo Bačkio žodis, kitų dalyvių sveikinimai, kamerinio muzikos ansamblio ir jo meno vadovo Gintaro Ručio koncertas. Minėjimą užbaigė paties suakutvininko dr. S. A. Bačkio padėkos žodis. Sukakties proga buvo išleista knyga „Stasio Antano Bačkio gyvenimo ir veiklos bruožai“. Ją spaudai paruošė LKMA istorijos skyriaus pirm. dr. Aldona Vasiliauskienė, o išleidimo išlaidas padengė mecenat p. dr. Juozas Prunskio fondas. Knyga, turinčią 125 puslapius, praturtina apie 40 nuotraukų ir dokumentų fotokopijų. Ši pokalbių knyga, daugiausia susieta su dr. S. A. Bačkio diplomatinio darbo Paryžiuje ir Vašingtone. Suakutvininkas diplomatinį darbą yra pradėjęs 1938 m. pirmuoju sekretoriumi Lietuvos pasiuntinybėje Paryžiuje. Vėliau buvo paskirtas patarėju. Nuo 1943 m. jam teko būti Lietuvos atstovu Prancūzijoje, tada – nuolatiniu Lietuvos atstovu Vašingtone 1960-87 m. Iš Vašingtono jis vėl grįžo Paryžium, o 1993 m. su žmona Ona parvažio visam laikui Lietuvon ir įsikūrė Vilniuje, netoli sūnaus arkivyskupo metropolito Audrio Juozo Bačkio. Kitas Paryžiuje pasilikęs sūnus Ričardas Bačkis ten yra dabartinis Lietuvos ambasadorius.

Panevėžiečio dail. Vytauto Kosmausko pirmąją asmeninę grafikos darbų parodą Panevėžyje surengė „XX-ji galerija“. Jis yra ne tik grafikas, bet ir scenografas, sukūręs scenovaizdžius Klaipėdos, Kauno, Šiaulių ir Panevėžio teatrams.

Naujųjų metų išvakarėse Kėdainiuose išrenkamas šio krašto kultūrinės premijos laureatas. Šį kartą šešių vertintojų komisija, kurią sudarė bibliotekininkė, paminklosaugė, archeologas, etnografe, istorikas ir žurnalistas, premijos laureatui vienbalsiai išrinko kraštotyrininką Henriką Grincevičių, beveik 40 metų Kėdainių rajono gyventojus spaudoje supažindinantį su šio krašto istorija, užmarštin nuneinančiais įvykiais, įdomiausiomis ir ryškiausiomis asmenybėmis. Amžiaus septyniadešimtmetį minintis H. Grincevičius savo straipsniais išaugino jau antrą kėdainiečių kartą, išmokusią mylėti savo kraštą, domėtis jo praeitimi.

Šimtas Balio Sruogos gimtadienis vasario 2 d. buvo paminėtas tradicine popiete Kaune, jo atminimui skirtame muziejuje Žaliakalnyje. „Dienos“ atstovė Rita Lankutytė primena, kad šiame name jis praleido paskutinę savo gyvenimo vasarą. Po pusę metų trukusio remonto tas namas dabar atnaujintas. Popietės dalyviams duris atvėrė ne tik Balio Sruogos, bet ir Vandos Daugirdaitės-Sruogienės kabinetai, jų svetainė, atidaryta nauja paroda. R. Lankutytė savo rašinyje „Leningams Lietuvos žuolui“ pasakoja: „Iš viskas taip, kaip buvo beveik prieš 60 metų. Rašytojas Kaune praleido 17 metų – intensyviausią savo kūrybos laikotarpį. Minime vieno iš Lietuvos žuolų – rašytojo, teatrologo, kritiko Balio Sruogos gimimo šimtąsias metines. Šiandien Vytauto Didžiojo universitete vyksta jubiliejinė konferencija ir vakaras Kauno akademiniam dramos teatre. Šio teatro scenoje prieš 60 metų rampos šviesa išvydo B. Sruogos 'Baisioji naktis' (režisierius V. Siparis). Antrą kartą šią pjesę iš scenų sugrąžino rež. V. Balsys 1988-aisiais. Didžiausio pasisekimo sulaukė Balio Sruogos komedija 'Dobilėlis penkialapis' (režisierius M. Karklelis), daug kartų suvaidinta ne tik šio teatro scenoje, bet ir daugelyje respublikos miestų ir miestelių. O šią komediją Balys Sruoga parašė mirties akivaizdoje. Štuthofio koncentracijos stovykloje. Taigi šiandien Kauno dramos teatre (rengėjai primena inteligentams, kad įėjimas – nemokamas) su mumis bus viena iškiliasių prieškario Kauno asmenybių – Balys Sruoga. Tai mums primins Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojas R. Karmaličius, aktorai – V. Kochanskaitė, M. Šablaukaitė, R. Abukevičius, A. Žekas bei kiti.“

Balio Sruogos šimtųjų gimimo metinių minėjimus tvarko specialiai sudaryta valstybinė komisija. Ji paruošė trijų dalyvų programą, apimančią jo kūrybinį leidimą, atmintinių vietų tvarkymą bei jų lankymą ir pačius suakutvinimus renginius. Spaudai jau yra paruošta net septyniolika B. Sruogos „Raštų“ tomų. Pirmasis, skirtas poezijai, turėtų pasirodyti sekančią mėnesį. Šiais suakutvinimais metais turėtų būti išleista ir literatūros bei teatro kritiko A. Samulionio paruošta knyga „Atsiminimai apie Balį Sruogą“. Beletrizuotų kacetinių atsiminimų romaną „Dievų miškas“, išverstą anglų kalbon, dar šiais metais žada išleisti „Vaga“. „Lietuvos ryto“ pranešimu, jubiliejinėje konferencijoje teoretikai iš Vilniaus, Kauno ir Šiaulių aukštųjų mokyklų akademiškai žvilgsniais jau gvildeno „Dievų mišką“ tiesosokas strategiją, intelektualumo pozicijas, šio romano leksikos savitumo vertę kultūrinio kalbos požiūriu. Esą paskaitininkė J. Mikėlionienė sutiko, kad iš šio autoriaus krauju ir gyvenimo kaina rašyto romano vis dėlto nederėtų valyti tokių jo biografijos liudijimų kaip „barakas“, „tačka“, „konclageris“, „klipata“, „dizenterija“ arba „vidurių katastrofa“ ir tūkstanių kitų, tik B. Sruogai būdingų žodžių. Šia proga tenka priminti skaitytojams, kad Balio Sruogos „Dievų mišką“ naujai „Vagos“ laida anglų kalbon yra išvertusi jo vaikaitė Aušrinė Blyaitė. Minėjimuose laukiama iš JAV atvykusios dukros Dalios Sruogaitės-Blyaitienės.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	4.25%
180-364 d. term. ind.	4.25%
1 metų term. indėlius	4.25%
2 metų term. indėlius	4.50%
3 metų term. indėlius	4.75%
4 metų term. indėlius	5.00%
5 metų term. indėlius	5.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	4.00%
1 metų GIC-met. palūk.	4.25%
2 metų GIC-met. palūk.	4.50%
3 metų GIC-met. palūk.	5.00%
4 metų GIC-met. palūk.	5.25%
5 metų GIC-met. palūk.	5.63%
RRSP, RRIF ir OHOSP....	3.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.25%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.63%
Taupomąją sąskaitą	3.50%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.00%
Kasd. pal. čekių sąsk.	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	3.50%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416-370-3539 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4889 Dundas Street West, Suite 102,
Etobicoke, Ontario M9A 1B2
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SOLD **TED STANULIS**

RE/MAX **769-1616**

TEODORA STANULI

SĄŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokal | vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616, namų tel. 416 231-4937,
nešiojamas tel. 416 802-1029 FAX 416 769-1524

SPORTAS

Kauno „Žalgiris“ pateko į pusbaigmį

Nors „Žalgirio“ krepšinio komanda sausio 30 d. Izraelyje pralaimėjo 89-93 rezultatu paskutinės rungtynės vietos krepšininkams, pateko į Europos krepšinio taurės pusbaigmį. Lietuviams čia „padėjo“ irgi viena iš silpnųjų komandų – Belgijos „Sunair“ krepšininkai, kurie nugalėjo favoritus – Limožo CSP 76-75. Tokiu būdu ši Prancūzijos komanda pirmą kartą grupėje surinko vienu tašką mažiau negu „Žalgiris“. Pusbaigmyje „Žalgirio“ laukia susitikimas Graikijos Salonikų PAOK penketukas arba Maskvos „Dinamo“.

„Dienos“ sporto priedas

Vilniuje išeinantis „Dienos“ dienraštis, kuris iki Naujųjų metų leido „Gimtojo krašto“ savaitraštį, pradėjo leisti sporto priedą „Penki žiedai“. Šis naujas sporto savaitraštis pasirodys sausio 9 d. ir yra plačios apimties, turi 8 didelio formato puslapius ir yra pats didžiausias Lietuvoje. Naujo sporto leidinio trečiame numeryje yra plačiai rasmoma ir apie Čikagos „Lituaniškos“ futbolo klubą.

Operavo Šarūną Marčiulionį

Vasario 1 d. Sacramento „Kings“ profesionalų krepšinio komandos žaidėjų Šarūnui Marčiulioniui padaryta dešinio kelio operacija. Ji nebuvo sudėtinga, ir mūšikis turėtų po poros savaitių grįžti į krepšinio aikštę. Kaip tik su Marčiulionio komanda tą dieną rungtyniavo Čikagos „Bulls“ krepšininkai, kurie lengvai įveikė Marčiulionio žaidusią „Kings“ komandą. Tos dienos amerikiečių spaudoje ir per radiją buvo pranešta, kad „Kings“ turės pasirodyti be Marčiulionio. E. Šulaitis.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
Chretienas nesutinka atsipašyti B. Clennetto dėl jo teisėtose demonstracijose sutrukdyto, o pastarasis savęs nelaiko J. Chretieno užpuolėju, jo nepalietęs nė viena ranka, kai pats buvo palietas net dviem. Jis nereikalauja ministro pirm. J. Chretieno atsipašymo. Nori tik, kad Kanados valdžia padengtų naujos dantų plokštelės pagaminimo išlaidas.

Šiame politinio pasikarcinimo ginče ministras pirm. J. Chretienas moraliskai labiausiai remia Kvebeko separatistų nekenčiantis angliškųjų provincijų kanadiečiai. Tuo tarpu Kvebeko spauda jam pažeria prekių dūlę dėl jo staigaus ir neapgalvoto išsišokimo. Juk visiems liudininkams dabar turėtų būti aišku, kad B. Clennetto demonstracija neturėjo nieko bendro su separatizmu. Jis tik gynė visos Kanados bedarbius, susilaukusius nedarbo draudos pašalpų suvaržymo. Tik Kvebeko premjeras L. Bouchardas sakosi suprantąs J. Chretieną padarytą pasipriešinimą.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 416 533-7954

PER CHAPL 2140 Hurontario St. 379-7640

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 2337 Bloor St. W. 749-2100

Turner & Porter

Sporto žinios

Dita Želviene vis dar gerina Lietuvos plaukimo rekordus. Ženevoje vykusiose tarptautinėse Grand Prix varžybose, plaukdamas laisvu stiliumi, laimėjo pirmą vietą 50 m., 100 m. ir 200 m. nuotolyje ir kartu pagerino 100 m. ir 200 m. Lietuvos rekordus. Varžybose taip pat dalyvavo A. Savickas, D. Grigalionis ir M. Špokas. Jie dalinosi 2 – 4-ias vietas. Varžybos sušaukė per 750 plaukikų.

Nerijus Beiga šefiude pasaulio taurės plaukimo varžybose, 200 m. plaukime nugara, laimėjo 3-čią vietą. N. Beiga dabar mokosi ir treniruojasi Londone.

Kauno „Žalgiris“ paskutinės Europos taurių varžybas pralaimėjo Izraelio Bnei Herzliya krepšininkams 67:81. Nepaisant 3-jų pralaimėjimų pirmenybių pabaigoje „Žalgiris“ po grupio varžybas užbaigė pirmoje vietoje ir pateko į varžybų pusfinalį. Pusfinalyje teks kovoti prieš Salonikų PAOK.

Stokholme vykusiam tarptautiniam bokso turnyre sunkiasvoris J. Juškevičius iškovojo aukso medalį. Šilutis lietuvis lengvasvoris A. Mikaitis ir kaunietis pussunkio svorio boksininkas A. Liudnavičius iškovojo 3-čias vietas. Turnyre dalyvavo boksininkai iš 22 pasaulio šalių.

Kretingoje liepos 9-14 d.d. pirmą kartą Lietuvoje įvyks Europos motobolo pirmenybės. Jau žinoma, kad pirmenybėse dalyvaus Prancūzijos, Vokietijos, Rusijos, Ukrainos, Gudijos ir Olandijos atstovai.

„Žalgiris“ pirmas pusbaigmo rungtynes Kaune pralaimėjo Salonikų PAOK 76:83. Sekančios pusbaigmo rungtynės bus žaidžiamos Graikijoje. A.S.

Vakary Kanadoje panašios nuomonės yra buvęs Kanados konservatorių ministras pirm. J. Clarkas, vėliau ilgus metus ieškojęs Kanados vienybės atstatymo su Kvebeku. Jam atrodė, kad dėl neapgalvoto išsišokimo Kanados ministras pirm. J. Chretienas turėtų prisipažinti Vėliavos dienų padarytą diplomatiškai nepateisinamą klaidą ir pareikšti apgailestavimą dėl jos nukentėjusioms demonstrantui B. Clennettiui.

Kvebeko premjeras L. Bouchardas, kuris yra ir separatistinės Kvebeko partijos vadovas, vasario 19 d. lengvai laimėjo papildomus Kvebeko parlamento rinkimus savo seniau turėtoje rinkiminėje Jonquiere apylinkėje. Ten savo kandidatų nebuvo paskelbusios pagrindinės opozicinės Kvebeko partijos, norėjusios jam užtikrinti grįžimą į provincinį Kvebeko parlamentą. Tačiau tokios paslaugos L. Bouchardui nereikėjo, nes už jį balsavo net 95% rinkėjų. Tai liudija tikrai didelį iš Kanados parlamento Kvebeko parlamentą sugrįžusio L. Bouchardo populiarumą. Dabar jis stengsis atstatyti beveik visiškai nutrukusios savo separatistų vyriausybės ryšius su angli kilmės kvebekiečiais.

Pasirodo, jų balsai rūpėjo ir iš politikos dabar jau pasitraukusiam premjerui J. Parizeau. Tai liudija tik dabar viešai paskelbta jo kalba, skirta Kvebeko referendumo separatistų pergalei. Toje 1995 m. spalio 30 d. kalboje jis buvo numatęs laimėjimo atveju pasiūlyti draugiškus bendradarbiavimo ryšius angli kilmės kanadiečiams ir kitom tautinėms mažumoms. Toje numatytoje pergalės kalboje nebuvo jo politinę karjerą užbaigusio priekaištų, kaltė dėl pralaimėto referendumo suvertusiu etninėms grupėms ir kapitalui. V. Kst.

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Veiklos žinios

Europos moterų rankinio atrankos turnyre lietuvių pralaimėjo norvegams 16:32. Tačiau po tokio skaudaus pralaimėjimo išvykoje lietuvių savo aikštėje pasiekė stulbinančią pergalę 29:18. Šiose rungtynėse Stulgė buvo nesusilaikoma. Po šio laimėjimo Lietuva ir likusios komandos po grupėje turė po 2 taškus.

S. Statkuvienė dalyvauja Pasaulio ilgų nuotolių taurės varžybose. Prancūzijoje vykusiam 5 km. bėgime atbėgo 7-tą ir bendrojo įskaitoje užima 4-tą vietą.

Atlantos miestas, pagal olimpinę tradiciją, rengia jaunimo sporto stovyklą. Čia jaunimas bendrauja, lanko sporto renginius, pasakoja apie savo šalį. Konkursą šiai išvykai laimėjo kaunietis plaukikas Gediminas Beiga ir alytiškė šaulė Vaida Budrytė.

Žalgiris Europos taurės varžybose pralaimėjo ir antras pusbaigmo rungtynes graikams 59:104. Antrą pusbaigmo varžybose Maskvos „Dinamo“ pralaimėjo Viktorijos „Taugres“ komandai 93:104. Pralaimėjusios komandos iš tolimųjų varžybų iškrito.

Ištraukti burtai olimpinėms krepšio varžyboms. Lietuva žais 6 komandų po grupę kartu su JAV, Kroatija, Argentina, Kinija ir Angola. A.S.

Patikslinimas. Šachmatų žaidynės įvyks savaitę anksčiau Čikagoje gegužės 11-12 d.d.

„Aušros“ sporto klubo žinios

1996 m. vasario 10 d. „Aušros“ jaunieji berniukai nugalėjo Brantono rinktinę 59:44. Šios komandos treneriai yra Edis Punksis ir Raimondas Paškauskas. Komandoje žaidė: Paulius Sergautis – 26 taškų, Andrius Punksis – 14, Aras Petrauskas – 9, Paulius Didžbalis – 4, Saulius Borisavičius – 2, Paulius Bušinskas – 2, Peter Obelenius – 1, Danielius Puzeris – 1, Linas Paškauskas, Darius Juknevičius.

Skautų veikla

A. a. s. Aldona Šeškuvienė vasario 16 d. iškeliavo į amžinuosius namus. Paliko giliam niūliu dūklą p. Jūratę ir sūnų sk. vyty Algi su šeima. Atsiveikimas vyko Turner and Porter laidotuvių koplyčioje, Roncesvalles gatvėje. Prie karsto budėjo skautininkės-kai, maldas kalbėjo kn. Liudas Januška, OFM. Atsiveikimo kalbą sakė v.s. D. Keršienė ir pakvietė visus s. į ratą maldai „Ateina naktis“ ir „Marija Marija“.

Prisikėlimo šventovėje kancelibrinės Mišias atnaušo trys kunigai. Pamokslą sakė klebonas kn. Augustinas Simanavičius, OFM. Po Mišių velionės palaikai išlydėti į krematoriumą, o po to Parodų salėje buvo pietūs, dalyvaujant per 100 skautų ir artimų draugų. Aldona buvo skautė Vilkaviškio gimnazijoje, tęsė Vokietijoje ir, gyvendama Toronto, nuosirdžiai vykdė tėvynėje duotą pasižadėjimą skautybei. Būdamas profesionalė galtingoji sesuo, dirbdama ligoninėje, visuomet surasdavo laiko padėti ne tik skautiškoje veikloje stovyklose, bet ir tiems, kuriems jos pagalba buvo reikalinga. Jos namuose dažnai užtekdavo vietos skautininkų sveiktoms, iš kurių viena buvo jos prieš tris savaites. Po to sušlubavo širdis ir nuvežta į ligoninę, kurioje ir užgeso plakusis širdis. Išleis ramybėje svingoj Kanados žemėlėje. M.

Vasario 21 d. skautų būkle vyko „Romuvos“ valdybos posėdis. Pirmininkas j.ps. R. Sriubiškis padarė išsamų veiklos pranešimą. Įždin. V. Paškus apibūdino kasos būklę. Rambyno t. tūntin. s. M. Rusinas kalbėjo apie Kaziuko mugę ir vadovų-vių organizavimą stovyklai. Darbo kom. pirmin. dr. A. Pacevičius priminė, kokie darbai būtiniausi: didžiojo kastato stogo dengimas, valgyklos pamatų nuo kalno pusės taisymas, namelių remontai ir kiti darbai, kuriuos atlikti be savanorių talkos nebus įmanoma. Posėdyje dar dalyvavo: ps. J. Batūrienė, K. Pajaujis, v.s. A. Baltakienė, ps. A. Kaminskis ir F. Mockus. Stogo dengėjais rūpinasi R. Sriubiškis. M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 104 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
4.00% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....7.75%
4.25% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
4.25% už 180-364 dienų term. indėlius	1 metų.....6.50%
4.25% už 1 m. term. indėlius	2 metų.....6.75%
4.50% už 2 m. term. indėlius	3 metų.....7.00%
4.75% už 3 m. term. indėlius	4 metų.....7.25%
5.00% už 4 m. term. indėlius	5 metų.....7.50% (fixed rate)
5.25% už 5 m. term. indėlius	
4.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	su keičiamu nuosimčiu
4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų.....6.90%
4.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrinėj mortgicijai.
5.25% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.63% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už RRSP ir RRIF ind.	
(variable rate)	
4.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
4.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
5.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
5.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
6.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.50% už OHOSP (variable rate)	
3.50% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
4.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.75% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
3.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Kiti patarnavimai

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidių ir kelionių čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gauname kelionių drauda nariams ir svečiams, iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekiinijamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigų (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

Knygų rišykla „SAMOGITIA“
meniška įrša knygas bei žurnalus.

A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

Tony Gerry's

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų

tarnybinės paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien
tel. **416 236-6000**
pirkimo ar pardavimo klausimais

ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sargee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

SKRYDŽIAI Į LIETUVĄ
Visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Pragę, Varšuvą, arba per kitus Jūsų pageidaujamus miestus Jūsų pageidaujama oro linija.

KELIONĖS Į KITUS KRAŠTUS:
Žiema į šiltes kraštus – Floridą, Kaliforniją, Arizoną, Meksiką, Karibų salas, Pietų Ameriką, Pietų Aziją, Havajus, Ramiojo vandenyno salas; Australiją, Naująją Zelandiją, Afriką, Šventąją Žemę ir kt.

Vasarą – į Europą, Artimuosius Rytus, Amerikos ir Kanados vakarinius bei rytinius pajūrius. Aplamai – kur tik Jūsų širdelės geidžia.

Jūsų pasirinkimas: Vien lėktuvų skrydžiai? Su viešbučiais? Ir su maistu? Kelionė laivais, traukiniais?

MŪSŲ KAINOS DAR VIS GERIAUSIOS, PATARNAVIMAS TIKSLIAUSIAS.

Vasario 19 d. savaitės išpardavimose turėjom labai geras bilietų kainas su CANADIAN AIRLINES: Florida, Mexico – \$199, Bahamas, Las Vegas – \$299, Costa Rica – \$319, Jamaica, Barbados – \$349, Puerto Rico – \$399.

IŠPARDAVIMŲ NUOLATOS TURIM – TEIRUKITĖS!

Kreipkitės asmeniškai kiekvieną trečiadienį tarp 10 ir 18 val., 1558 Bloor St. W., arba kitomis dienomis, palikite savo telefono numerį, ir tuoj pat, arba pageidaujama laiku Jums atskambinsiu.

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570 FAX 416-538-9657 **ALGIS MEDELIS**

Salėse nebegirdėti poezijos

Išvijos renginiuose vyrauja koncertai, tautiniai šokiai, nebegirdėti dailiojo žodžio, poezijos. Reikėtų tai atgaivinti, steigti šeštadienines mokyklose ir jaunimo organizacijose literatūros būrelius

LIUODA ŠILEIKIENĖ

Torontas

„TŽ“ vedamajame straipsnyje (Č.S.) 1995 m. lapkričio 7 d. „Renginiai ir rengėjai“ yra eilutės: „Bent jau šiuo metu renginių įvairovė pirmąja koncertiniais pasirodymais – tautinių šokių ansambliai, chorai, žymiai mažiau yra vaidinimų, o beveik visai išnyko literatūros vakarai, paskaitos“. Tai tiesa. Daugelis iš mūsų vyresniosios kartos jaučia kad mūsų visuomenės, lietuviškos mokyklos renginiuose dailioji literatūra-poezija pamažėl išbraukiama. Jei dar kartais išgirstame literatūros žodį, tai tik pensininkų klubo parengimuose.

Džiugu, kad dar turime stiprius dainos ir tautinių šokių vienetus, bet literatūriniai renginiai turėtų vėl atgyti. Irena Lukoševičienė, aprašydama „Drauge“ vaikų šventę Toronte, pastebėjo: „Gaila, kad dailiojo žodžio pasirodyme dalyvavo tik pora vaikų. O lietuviškas žodis – juk mūsų asmeninis išlikimo elementas. Ateityje šią sritį mokyklose ir šeimos kaip galima daugiau populiarinti bei skirti tam daugiau dėmesio. Būtų gerai, kad kiekvienoje vietovėje išvystytų jaunų talentų vakarų ir popiečių“.

Aš manau, kad būtų labai naudinga šeštadienines mokyklos lietuvių kalbos mokytojas steigti literatūrinis būrelius (esu tikra, ir ateitininkai tai įstengtų). Dailininkas popieriuje teptuku vaizduoja tautos istoriją, pasaulio grožį, vargą, meilę, kančią, rašytojas-poezas tai išreiškia žodžiais.

Kodėl Kanadoje nebeturime literatūrinio, dailiojo žodžio parengimų? Vyresnioji karta, kuri taip gerbė ir buvo pamilusi dailių lietuvišką žodį, jau pavargusi, nebedrasi patarti ar pasireikšti. Antroji karta, su mažomis išimtimis, nepamilo lietuviško dailiojo žodžio – poezijos. Gal dėl to, kad mes Kanadoje mažai turėjomės žymiųjų poetų? Antroji karta turėjo mažai patrauklių pavyzdžių. Gal šeštadienio mokyklose reikėjo mažiau skirti laiko

gramatikai, o palikti daugiau laiko ir dailiajam žodžiui? Gal reikėjo jau nuo pradinių skyrių pratinti vaikus išreikšti savo mintis popieriuje? Ne visi gali būti rašytojai, poetais, bet grožėtis literatūra, poezija daugelis gali. Gal mokyklai – jaunimui reikėtų arčiau bendradarbiauti su „TŽ“, juoba, kad turime redaktore, kuri dažnai mus pradžugindavo skaitoma poezija. Ji gerai pažįsta ir lietuviškos mokyklos jaunimą, yra redagavusi mokyklos metinius leidinius. Mokykla turėtų prisidėti lietuviškuose svarbesniuose parengimuose bent vienu pritaikytu eilėraščiui. Tai sudarytų parengimuose pakilesnę nuotaiką.

Kad pamiltų jaunuolis literatūrą, išdrįstų savo jausmus, mintis reikšti popieriuje, kurti, reikia nuo mažų dienų diegti meilę dailiajam žodžiui. Turime gerų dainininkų, sportininkų, menininkų. Yra ir vaikų, turinčių žodinei kūrybai gyselę, tik reikia ją surasti, leisti pasireikšti, sudaryti sąlygas.

Skaitant spaudą iš Lietuvos, atrodo, kad Lietuvos jaunimas, mokykla geriau pažįsta B. Brazdžionį ir kitus žymesnius lietuvių rašytojus nei mūsų vaikai, jaunimas Kanadoje. Į Lietuvą žymieji išvijos rašytojai kviečiami, ruošiami literatūros vakarai, o kada Kanada buvo pasikvietusi žymesnius lietuvių rašytojus-poezus iš JAV? Per 50 metų B. Brazdžionis savo poezija neleidžia išsivirti užmiršti nešančios skaudų vergijos jungt Lietuvos. O Vytės Nemunėlio-Brazdžionio eilėraščiai vaikams labai artimi jų pasauliui. Kartą paklausiau IV skyriaus mokinius (kaip tik tada vyko Lietuvoje atgimimas), kas iš jų turi „Vytė Nemunėlis“ knygelę. Didelė klasės mokinių dalis pakėlė rankas. Vadinasi, seneliai, dėdės, tetos, tėvai suprato B. Brazdžionio knygelės vertę vaikams.

Vaikų šventės Toronte spektaklio „Stebuklinga Rudnosiuoko kelionė“ žiūrovai, manau, patvirtins, kad „Rudnosiuokas“ – Tomas Kuras buvo to spektaklio žvaigždė. Jis turėjo išmokyti gana ilgą vaidmenį; sugrįžęs tai padaryti, taisyklingsi kalbėti ir gerai vaidinti. Jis tikrai užsitaravo vieną iš gražiausių taurių. Ugdyme daugiau „rudnosiuokų“.

Šeštadienines mokyklose turime daug gabių vaikų – jaunimo, tačiau bendruomenės gyvenime atsirado didelė literatūrinė – dailiojo žodžio spraga! Steikime literatūrinis būrelius mokyklose, organizacijose, renkime literatūros vakarus, talentų popietes, pakvieskime žymiusius išvijos rašytojus-poezus. Jų kūryboje yra sukrauta 50 metų išvijos istorija. Jaunoji mūsų karta turi tai pajusti ir su žymiaisiais mūsų išvijos rašytojais susipažinti.

Mus, lietuvių, visi keliai veda į Lietuvą. Ir, be abeje, geriausius kelius, kainas, patarnavimą bei skridimus siūlo mūsų lietuviškas kelionių biuras, veikiantis nuo 1978 m.

SKAMBINKITE TELEFONU 416 533-8443

Primername, kad:

Dabar yra geriausias laikas užsisakyti pavasario ir vasaros keliones. Kol kas dar turime platų pasirinkimą vietų papigintomis kainomis. Vietų skaičius ribotas, tad siūlome nedelsi, užsisakykite vietas dabar.

Jūs žinote, kad mūsų biure Jūs gausite nuosirdų ir profesionalų patarnavimą ir visais kitais kelionių, draudimų bei dokumentų sutvarkymo klausimais.

Egzotikos mėgėjams siūlome – 19, 16, 14, 7 dienų keliones laivais pasirinkimą su 50% nuolaida. Pvz. 7 dienų kelionė „Star Princess“ laivu, prasideda š.m. gegužės 3 d. iš Acapulco į Los Angeles, aplankant Ixtapa, Puerto Vallarta, Mazatlan ir Cabo San Lucas: kaina – \$649 amerik. plius mokesčiai.

Dėl kelionių laivais – skambinkite Audronei tel. 416 255-8473.

Visais kelionių klausimais kreipkitės tel. 416 533-8443, FAX 416 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio „Gintaras“ šokėjai atlieka meninę programą Vasario 16-sios minėjime Anapilyje. Nuotr. Alg. Armono

SKAITYTOJAI PASISAKO

PATIKSLINIMAS

Ilg. Medziukas, aprašydamas savo paskutinįjį susitikimą su prof. F. Kemėšiu („TŽ“ nr. 5), net kelis kartus mini Dotnuvos žemės ūkio akademijos vardą.

Lietuvoje tik žemesniosios žemės ūkio mokyklos buvo vadinamos kaimų ir miestelių vardais. O Lietuvos aukštoji agrotechnikos ir agrikultūros mokykla turėjo tik Žemės ūkio akademijos vardą. Tiesa, ji buvo įsikūrusi ant Dotnuvės upelio kranto netoli nuo Dotnuvos miestelio. Tačiau nei su tuo upeliu, nei to miestelio vardu niekas jos nerišo.

Tokia klaidą dažnai daro ir kiti mūsų lietuviškosios spaudos bendradarbiai. Tad nustokime žeminti mano Alma Mater vardą.

Dipl. agr. Jonas Daugėla, Florida

MŪSŲ BUITIS

„TŽ“ radau nemažai aktualių straipsnių. Vienas jų – V. Bražėno „O kodėl ne Landsbergis?“ Niekio negaliu pasakyti apie V. Adamkų, jis man simpatingas, bet manau, kad V. Landsbergis jau nebebus prezidentu. Žinoma, Landsbergis neparduos Lietuvos ir nesiduos Rusijos komanduojamas, kaip tą daro dabartinė mūsų valdžia ir vyriausybė, bet to maža.

V. Bražėnas kalba apie tautos branduolį, lyg jis nežinotų, kad tautos branduolys supuvo Sibire arba žuvo miškuose. O tie, kurie grįžo, buvo naikinami vietoje, kaip mano tėvas dar bolševikų nužudytas mano vyras. Nebent tokie, kaip trys mano vaikai, nes liko tik įbaugintieji ir godieji.

Tik vienu atveju V. Bražėnas teisus: užsieniečiai visai nesupranta mūsų gyvenimo. O jei pasiguodys draugams, tai jiems tuojuo vaidenasi, kad laukį iš jų dolerių.

Arba atvažiuoja amerikietis,

mato, kad krautuvėse visko yra, po gatvės važinėja vakarietiškos mašinos, žmonės dar savo kojomis eina ir piktinasi, kad laikraščiai renka tik blogas žinias apie Lietuvą. Atleiskite, bet yra daug blogiau negu pačios blogiausios žinios. Lietuva dabar išgyvena antrąją baudžiavą.

Mano tėvas savo tėviškėje kaip savanoris gavo 9,5 ha žemės. Miško nusipirko pats. Atgavęs nepriklausomybę, mišką su liudininkais atsisiešiau, o žemės negavau. Ešą tai žalioji zona, išdalinta žmonėms po 2-3 ha. Kelerius metus laukiau kompensacijos. Nedavė, nes nėra pinigų. Gerai, sakau, kompensuokite mišką. O ne, valdiško miško liesti negalima. Tai leiskite parduoti tą mišką, kurį turiu, nes iš taip toli (jis Akmenės rajone) jau nebepajėgiu jo tvarkyti. Ne, negalima nei parduoti, nei dovanoti. Dabar jau pardavinėja mano žemę nepaklause, ar aš su tuo sutinku.

O kiek buvo svajota: išvalysiu mišką, atsdinsiu, padarysiu tokį rojus kampelį, koks buvo prieš karą, tėvui gyvam esant. Deja, visos vilys žlugo kartu su tėvo reabilitacijos pinigais, dingusiais taupomajame banke. Užtat vagims – laisvė. Niekas jų nebūdžia. Pvz. vienas prisikirto mūsų medžių, nuvežė vietinės parduotuvės savininkui, pardavė ir pragrėžė. Ir ką?

Živilė Antanaitienė, Kretinga

KREIPIAMĖS ŽEMAIČIUS!

„Žemaičių šaulutė“, kultūros laikraštis Žemaitijai ir visiems žemaičiams, leidžiamas Plungėje, Lietuvoje, dėl lėšų trūkumo turi sustoti ejęs. Kas galite, prašome jį paremti aukomis, kad laikraštis ir toliau lankytų tolimus žemaitijos kampelius ir jo žmones. Aukos siųsti: „Žemaičių šaulutė“, Vytauto 14, 3a, 5640 Plungė, Lithuania.

Redakcija (Kristina Paulauskaitė)

Aukojo „Tėviškės žiburiams“

\$50 – R. Račickienė; \$30 – O. Balaišienė; \$20 – A. Kvedarienė; \$10 – V. Juodis, J. Žemaitaitis, L. Razgaitis, E. Dambriūnas, S. Jaugelis, M. Oniūnas; \$7 – L. Baltušis; \$5 – R. Alderdice, E. Zelenė, V. Stukas, S. Cipkus, J. Naujokaitis, M. Rudokas; \$2 – S. Gamp, D. Žemaitienė.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$150 – J. Žiūraitis; \$100 – S. Rakštienė; \$70 – dr. S. Sereika; \$60 – A. Pažemėnas, J. Radas, E. Petrus, J. Gatavėckas, M. Labenskas, J. E. Vingilis, P. J. Gruodis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$50 – P. Juodvalkis, S. Urbanas, A. Lukas, J. Karl, J. Dervaitis, Juozas Jurėnas, Jonas Jurėnas, A. Regis, A. Choromanskis, R. Choromanskis, S. Žalodkas, F. Stribys, S. Astras, V. Demikis, J. Ladyga, O. Šiurienė, E. Markauskas, B. Arūnas, A. Mažiulis, S. Jaugelis, L. Pilpavičius, A. Kuncaitis, A. Pavilionis, J. Adomaitis, A. Pūkas, V. Balnis, kun. V. Cukuras, STD, J. Cibulskis, J. Girnius, S. Petokas, P. Razgaitis, J. Dovidaitis, V. Hayes, R. Girša, J. V. Danyš, J. Arcimavičius, S. Mistautas, B. Pivoriūnas, V. Starkus, D. Dobilas, V. Lapaitis, J. Kazan, D. Žemaitienė, B. Kozulis, K. Laurušaitis, E. K. Manglicias, H. Bitneris, A. Dasyš, S.

Šimkus, V. Naruševičius, B. Neverauskas, J. Miglinas, A. Matulionis, P. Puidokas, O. Ziminskienė, V. Mikalonis, N. Liacas, O. Plėnienė, Pr. Augaitis, B. Agurkis, J. Auksakalnis, E. Blumas.

Nuosirdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, pridėda ir auką.

TORONTONT

„Valančiukas“, Lietuvoje nuo 1992 m. jaunimui leidžiamas laikraštėlis, platinamas nemokamai, siekiantis net 80,000 egz. tiražo, yra, tikrai naudingas ir reikalingas Lietuvos moksleivijai, kaip propaguojantis katalikiškąją dorą, blaivybę ir opnuojantis pornografinę-erotinę spaudą. Lietuvių katalikų religinė šalpa, įvertindama šio laikraštėlio įnašą jaunimo gyvenime, paskyrė jam kuklią finansinę paramą. „Valančiukas“ kaip ir visa dabartinė katalikiškoji spauda pergyvena sunkias ekonomines dienas. Norint jį padėti „Valančiukui“ aukas galite siųsti: Lietuvių katalikų religinė šalpa, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

MISIJONIERIAUS KELIAI

Po kelionių JAV-ėse ir Kanadoje buvau planavęs vykti į Šv. Žemę ir ten pabūti keletą mėnesių, kad galėčiau atsigauti ir dvasiškai, ir fiziškai, nes žiaurūs įvykiai Ruandoje mane labai paveikė. Bet Ruandoje jaunimėlis liko visiškai vienas (nors buvo ten viena vokiečių šeima keletą mėnesių mane pavaduoti, tačiau trūko jiems pasiaukojimo dvasios tokiame nelengvam uždaviniui), tad tuoj po Kalėdų ten nuskubėjau ir ten pabūsiu iki po Velykų – padėsiu jaunimui susitvarkyti: tikiuosi, laiku išmoks pats vienas tvarkyti savo sodą.

Vasarą, vėliausiai rudenį, tikiosiu atsisrasti Lietuvoje, kur planuoju ką nors panašaus, kaip ir Afrikoje, sukurti Lietuvos jaunimo labui. Kol kas tai tik svajonė, bet ir svajonės gali tapti tikrove, jeigu yra ryžtingumo ir pritrimo bei talkos.

Šia proga noriu padėkoti už Jūsų atvirus širdis ir visokeriopą Jūsų talką mano lankymosi metu.

Jau dveji metai, kai esu „benamis“, bet gerų draugų kaip Jūs, nuoširdi meilė man daug padėjo pernešti šitą sunkų laikotarpį ir galų gale įsitikinau, kad žmogus esi ten namie, kur esi priimamas su meile. Ir dar labiau patyriau, kad galima būti „namie“ visame pasaulyje, nes pats Dievas lydi ištikima meile ir karts nuo karto duoda pajusti Jo realų artumą gerų žmonių autentiškos meilės dėka.

Linkiu visiems su džiaugsmu patirti, kad Dievas su švelnia meile priima kiekvieną mūsų ir nori per kiekvieną iš mūsų leisti patirti, kad visi žmonės esame Jo mylimi, nors ta Jo tvirta meilė kartais veda per „kryžių kalną“.

Kun. Hermanas Šulcas,

Rwanda, Afrika

Adresas po 1996 m. Velykų: P. Hermann Schultz, Heidkamp 37, 21335 Lueneburg, Germany.

SOLISTĖS DAINOS

Esu nuoširdžiai dėkinga, kad 1994 m. rudenį atspausdinote „TŽ“ mano straipsnį apie gerb. Bernardo Brazdžionio viešnagę Garliavoje, Kauno rajone. To straipsnio dėka aš gavau nuostabią laišką iš lietuviškos išeivės, dainininkės Janinos Liustikaitės-Saurazienės. Ji atsiuntė ne tik man, bet ir Kauno radijui bei konservatorijai savo įdainuotas plokšteles, kurias, jos pavedimu, su malonumu įteikiau adresatams. Dažnai klausomės jos muzikinių įrašų ir atsidžiaugi negalime mūsų tautietės talentu. Kaip gera jausti, kad lietuviška daina skambėjo laisvame pasaulyje tuo laiku, kai Lietuvoje temo dangus, nes Lietuvių skambėjo TSKP ir komjaunuolių šlovinančios dainos, o tautinė širdies daina skambėdavo tik bendraminčių susitikimuose, slaptomis. Dėku, kad neužgeso lietuviška daina ir meilės Lietuvai židyns.

Aldona Grikiėtienė,

Darbininkų 74-1, 4316 Garliava, Lietuva.

USA. Aukos nurašomos nuo federacinės valdžios mokesčių.

V.J.

Kanados lietuvių fondai aukuoja: a.a. Petro Reginos atminimui, Vasario 16-tosios progą, V. Plečkaitis, Otavos KLB apylinkės valdyba, S. V. Paškevičiai, J. D. Dania, A. Paškevičius, kun. V. Skilandžiūnas, B. Vilčinskienė. Iš viso \$140. Vasario 16-tosios progą, bendrą Otavos KLB apylinkės lietuvių įnašą padidino: J. E. Valiuliai, dr. A. Šidlauskas, P.E. Jurgutis, J. Verbyla, R. Verbyla. Iš viso surinkta \$80 (\$12,450). Asmeniniai įnašai: E. A. Eimantai – \$100 (\$400), Stasė Danaitis – \$50 (\$1,650), Alb. Paškevičius – \$85 (\$2,850), M. Macevičiūtė – \$200 (\$1,000), R. D. Barisa – \$20 (\$120), E. J. Dalmotai – \$20 (\$120), V. V. Radžiai – \$20 (\$220), B. A. Vileita – \$69, C. A. Januševičiai – \$200 (\$2,700). Aukos už mirusius: a.a. Alfonso Erštikačio atminimui: \$25 – V. Skirskas; a.a. Julės Linkevičiūtės atminimui \$20 – V. Zavackai. Aukojusiems ačiū!

Kanados lietuvių fondas

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomasis masažas („Craniosacral Therapy“)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažu padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.)

Telefonas
416 763-5677

Šeimos gydytojas,

dr. Aleksandras Spudas

Šiuo metu priima naujus pacientus.

1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)

Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6

Tel. 416 751-0082

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

27 John St., Second Floor Tel. 416 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J4 (24 valandos)

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

FAX 416 248-5922

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393

Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas
adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje
nuo „Lietuvos“ viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

– mortgicijų – mokesčių – turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys „Better Business“ biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTONT

Anapilio žinios

– Šią savaitę bus pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną 7 v.v. bus Šventojo valanda prie išstatyto Švenčiausiojo. Visi kviečiami dalyvauti.

– Prie žiniarašio yra padėta knygučių "Gavėnijos programa". Prašome jas pasiimti.

– Tikinčiosios Lietuvos diena Lietuvos kankinių šventovėje ir Gerojo Ganytojo šventovėje bus švenčiama kovo 10, sekmadienį, t. y. savaitę vėliau nei kitose lietuviškose parapijose. Tai daroma ryšium su Prisikėlimo parapijos salėje kovo 3 d. skautų rengiama Kaziuko muge.

– Ryšium su Kaziuko muge, sekmadienį, kovo 3, Sutvirtinimo sakramento pasirušimo pamokų nebus. Sekanti pamoka bus kovo 10, sekmadienį, įprastu laiku.

– Pirmajai Komunijai besirušiančių vaikų pamokos ateinančių sekmadienį nebus ryšium su Kaziuko muge. Sekanti pamoka bus kovo 10, sekmadienį, įprastu laiku. Tuo metu kviečiami susirinkti ir visi vaikų tėveliai, kad būtų galima jau visai tiksliai susitarti dėl Pirmosios Komunijos datos.

– Gavėnijos rekolekcijos mūsų parapijoje bus kovo 21-24 d.d. Jas ves Panevėžio vyskupijos vadovas vysk. Juozas Preikšas. Rekolekcijų tvarka: kovo 21, ketvirtadienį, ir kovo 22, penktadienį – 10 v.r. ir 7 v.v. Mišios su pamokslu; kovo 23, šeštadienį – Mišios su pamokslu 10 v.r. ir 6 v.v.; kovo 24, sekmadienį – pamokslai įprastu sekmadienio Mišių tvarka, o prieš 11 v.r. Mišias bus religinės muzikos koncertas, kuriame dalyvaus: sol. Slava Ziemelė, sol. Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė, sol. Rimas Paulionis ir šventovės choras, vadovaujamas muz. Jono Govėdo.

– Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Gavėnijos rekolekcijos bus kovo 25, pirmadienį, 2 v.p.p. Rekolekcijas ves vysk. Juozas Preikšas.

– Mišios kovo 3, sekmadienį, 9.30 v. r. už a.a. Petrą Petrušauską, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v. p.p. už a.a. Joną ir Juzefą Austinus.

Lietuvių namų žinios

– Sekmadienio, vasario 25 popietėje dalyvavo 166 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Gintaras Dargis iš Čikagos. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė Aldona Biškevičienė.

– LN valdybos posėdis – kovo 13, trečiadienį, 7 v.v.

– Kovo 6, trečiadienį, 7 v.v. šaukiamas LN visuomeninės veiklos komiteto posėdis. Kviečiami dalyvauti moterų ir vyrų būreliai, kultūros komisijos ir "Atžalyno" atstovai.

– Toronto LN švietimo fondas "Labdara" skiria stipendijas studijuojančiam jaunimui. Anketas prašymams galima gauti LN raštiniėje. Atsakoms užpildymas yra būtinybė. Dėl išsamesnės informacijos skambinti T. Stanuliiui tel. 769-1616. Prašymai stipendijoms turėtų būti pristatyti į LN raštinę ne vėliau kaip iki 1996 m. kovo 10 d.

– Kovo 23, šeštadienį, 6 v.v. Gedimino menėje vyks LN vyčių būrelio narių minėsinės pobūvis. Įėjimas – \$12 asmeniui. Dėl bilietų skambinti T. Stanuliiui tel. 769-1616, A. Sukauskui tel. 614-7739 arba Br. Lauciu tel. 252-2722.

– Kovo 17, sekmadienį, Šv. Patriko dieną, "Lokyje" pobūvis nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Bus prizų. Gros Lyle Gates muzikantai nuo 2 v.p.p. iki 6 v.v.

– Sekmadienio popietėse galima įsigyti Lietuvoje leidžiamų dienraščių, kurie ateina oro paštu. Taipgi yra gauta siunta įvairios informacijos apie Lietuvą lietuvių ir anglų kalbomis.

– Slausos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario, M6P 1A6.

A. a. Jono Maziliausko mirties metinės vasario 19 d. jo žmonos Bronės ir dukros Inos prisimintos Mišiomis, atnašautomis kun. A. Simanavičiaus, OFM, Prisikėlimo šventovėje. Giedojo muz. D. Radtkienė, dalyvavo apie 100 draugų bei artimųjų. Po Mišių buvo vaisės, kurias paruošė B. Stanulienė. Visiems dalyviams padėjo B. Maziliauskienė.

CANDLELIGHT CATERING

Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusrėčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Bubulienėi.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Gavėniai skirtas krikščioniškojo atsinaujinimo seminaras "Gailėstingumo noriu, ne auksas" prasidės šį trečiadienį, vasario 28, po 7 v.v. Mišių.

– Gavėnijos penktadienį vakarais 7 val. Prisikėlimo šventovėje vyks Kryžiaus kelių pamaldos ir Mišios.

– Kovo 1-ji – pirmasis mėnesio penktadienis. Seneliai ir ligoniniai lankomi namuose bei prieglaudose ir aprūpinami sakramentais iš anksto susitarus su parapijos kunigais. Kovo 2-ji – pirmasis mėnesio šeštadienis. Gyvojo Rožinio draugijos nariai renkasi maldos 10.30 v.r. ir dalyvauja Mišiose 11 v.r. Po pietų 5.30 val. aukojamos Mišios "Vilniaus" pensininkų namuose.

– Vasario 26 dieną palaidotas Michael Karl.

– Antroji rinkliava sekmadienį, kovo 3, skiriama Tikinčiosios Lietuvos dienai. Surinktos lėšos bus perduotos Kanados Lietuvių katalikų centrui, labdarai Lietuvoje.

– KLKMD Prisikėlimo parapijos skyrus susirinkimas įvyks kovo 17, sekmadienį, po 11.30 v.r. Mišių Parodų salėje. Informaciją teikia I. Vibrienė tel. 762-8414.

– Gavėnijos rekolekcijos prasidės kovo 27, trečiadienį, ir tęsis iki kovo 31 d. Jas ves Panevėžio vyskupijos ordinaras vysk. Juozas Preikšas.

– Žmonės dažnai kreipiasi į parapiją, ieškodami buto. Jei kas galėtų išnuomoti butą, prašome pranešti parapijos raštinei. Šiuo metu pastogės ieško trijų suaugusių žmonių šeima.

– Mišios, kovo 3, sekmadienį, 8.15 v.r. – už Gataveckų ir Prapuolenių šeimų mirusius, 9.15 v.r. – už a.a. Emiliją Jarašiūnienę, 10.15 v.r. – už Gudinskų šeimos mirusius, a.a. Angele ir a.a. Alfonsą Šmigelskius ir a.a. Danutę Regininę (pirmosios mirties metinės), 11.30 v.r. – už parapiją ir visus parapijiečius.

Tikinčiosios Lietuvos diena – kovo 3, sekmadienį. Ji minima visose Kanados lietuvių katalikų šventovėse pamaldomis ir specialiomis rinkliavomis Lietuvos tikintiesiems.

A. a. kun. Petras Kairiūnas, 83 m. amžiaus, mirė 1996 m. vasario 21 d. Kalgaryje. Palaidotas vasario 27 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Velionis buvo atgabentas į Lietuvos kankinių šventovę, kur laidotuvių išvakarėse buvo atliktos gedulinės maldos. Sekančią dieną laidotuvių Mišias atnašavo Lietuvos kankinių ir Prisikėlimo parapijų kunigai. Laidotuviams rūpinosi velionies sesuo.

Kun. P. Kairiūnas, kunigu įšventintas 1942 m., priklausė Telšių vyskupijai. Karo metu pasitraukė į Vakarus ir kurį laiką gyveno D. Britanijoje. Atvykęs Kanadon, įsikūrė Kalgaryje ir darbavosi daugiausia kanadičių parapijose kaip pagalbiniis kunigais. Pradžioje bandė darbuotis ir lietuvių sielovadoje, bet dėl negausaus tautiečių skaičiaus ir kilusių nesutarimų negalėjo to užmojo tęsti.

A. a. pulk. M. Liormano atminimui, Balys Vaišnoras "Tėviškės žiburiams" aukojo \$30.

Sunkiai sužeistos dailininkės Rasos Staniūnienės operacijoms Lietuvoje Kanados tautos fondas aukojo \$200. Labai dėkojame. "Friends of Rasa" / Salpa Rasai Staniūnienei

Dr. R. Mažeikaitė, Kanados lietuvių muziejaus archyvo vedėja, dėstys Klaipėdos universitete š. m. balandžio ir kovo mėn.

A. a. Aldonos Šeškuviienės atminimui, užjausdami artimųsiuos, "Tėviškės žiburiams" aukojo: \$50 – G. Ignaitytė; \$30 – J. Z. Didžbaliai; \$25 – D. T. Chornomaz; \$20 – E. K. Gapučiai; J. Beržinis, V. Jasinevičienė, D. Breen, R. Žiogarys, E. Ambrozaitytė, D. Pranaitis.

Vilniaus styginio kvarteto nariai, atlikę meninę programą Lietuvos nepriklausomybės minėjime, su šventės rengėjais ir garbės svečiais Anapilio salėje

Nuotr. Alg. Armono

KAZIUKO MUGĖ

Prisikėlimo salėse kovo 3, sekmadienį.

Mugės tema: SKAUTAS GAMTOS DRAUGAS

■ Skautininkų-kių laimikių stalas

■ Tėvų komiteto valgykla

■ Draugovių paviljonai

Proga susitikti visiems su visais

Pradžią — 9.30 valandą ryto

Rengia ir kviečia

Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai

bei tėvų komitetas

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ"

metinis spaudos vakaras įvyks 1996 m. balandžio 13, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Jau pradėti ruošos darbai, telkiami laimikiai. Galintys prašomi juos paaugoti "TŽ" administracijoje.

Toronto Vlodo Putvio šaulių kuopos metinis susirinkimas įvyks kovo 3 d., 3 v.p.p. Lietuvių namuose. Visiems nariams reikia dalyvauti. Kuopos valdyba.

Prof. Romualdas Ozolas, seimo narys ir Centro sąjungos pirmininkas, KLB Toronto apylinkės pakviestas Vasario 16-osios minėjimo pagrindiniu kalbėtoju, vasario 19 d. skaitė paskaitą Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje (per 250 dalyvių) apie Lietuvoje įvykusius pasikeitimus per praėjusius trejus metus.

"Volungė" – Toronto lietuvių choras, vadovaujamas muzikų Dalios Viskontienės ir Jono Govėdo, įpusėjęs savo dvidešimtmečio veiklą, džiaugiasi nuotaikingai ir linksmai praėjusio savo "Rožių vakaru", įvykusių š. m. vasario mėn. 10 d. Prisikėlimo salėje. "Volungė" dabar ruošiasi iškilmingai paminėti ir atšvęsti savo veiklos dvidešimtmetį. Šį pavasarį bus baigiamas paruošti naują (trečią) muzikos juostelę, kuri bus išleista vėliau šiais metais. Didžiausias ir iškilmingiausias choro "Volungė" renginys bus dvidešimtmečio suaktuvinis koncertas-balius, įvyksiantis š. m. gegužės 11, šeštadienį, Prisikėlimo salėje. Į koncerto programą bus bandoma įtraukti visus buvusius ir esamus volungiečius. Sukaktuvinis sezonas baigsis linksmo pobūdžio koncertu Wasagos apylinkėje, birželio 29 d. A.N.

A. a. Aleksas Šarapnicko atminimui, užjausdami sūnus Joną, Petrą su šeimomis ir Aleksą, Ireną ir Jurgis Stankūnai "Tėviškės žiburiams" paaugukojo \$50.

A. a. Petro Reginos, ilgamečio Lietuvių tautodailės instituto tarybos ir valdybos nario atminimui, užjausdamas artimuosius, institutas "Tėviškės žiburiams" aukojo \$30.

Dviejų dolerių vertės kandiška moneta ("twoonie") Toronte buvo paleista apyvarton vasario 19, pirmadienį. Burmistrė Barbara Hall pirmoji įmetė naują pinigą TTC požeminio Yonge-Bloor stotyje. Perkant didesnę kiekį, galima įsigyti 10 bilietų už \$15.

DĖL IŠVYKIMO parduodu už ketvirtį kainos dvi minkštas kėdes ir nedidelę rūbams kabinti spintelę. Skambinti 416 535-7184.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Kovo 11 Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo šventė

Kovo 11 minėjimo proga kalbėtoja pakviesta Lietuvos seimo narė Tėvynės sąjungos valdybos Tarptautinių ryšių komiteto pirmininkė dr. LAIMA ANDRIKIENĖ.

MINĖJIMAI: kovo 9, šeštadienį, Delhi parapijos salėje, 1 v.p.p.; kovo 9, šeštadienį, Londone, parapijos salėje, 4 v.p.p.; kovo 10, sekmadienį, Hamiltone, Aušros Vartų parapijos salėje – tuojau po Mišių; kovo 10, sekmadienį, Toronte, 2.30 v.p.p., Lietuvių namuose, Mindaugo menėje. Programoje dalyvaus – Leokadija Paulauskaitė-Kanovičienė ir Alla Zaccarelli.

Visuomenė kviečiama dalyvauti.

Šia proga Tėvynės sąjungos Kanados skyrius pradeda finansinės paramos telkimą Lietuvos seimo rinkimų priešrinkiminių vajui. Tam tikslui atidarytos sekancios sąskaitos bankeliuose: Montrealio lietuvių kredito unija "Litas" nr. 5613; Lietuvių kredito kooperatyvas "Talka" nr. 1488328; Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" nr. 114499; Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas nr. 168053.17.

Tėvynės sąjungos Kanados skyrius

Moteris Lietuvos politikos vingiuose

Retas atvejis, kad Lietuvos politiniame gyvenime aktyviai ir reikštūs moterys. Viena iškilnesnių yra plačiai tarptautiniai besireiškiančių yra dr. Laima Andrikiene. Ji jau 1989 m. aktyviai dirbo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui Sąjūdžio dešiniųjų sparne. Ir dabar ji tebedirba ir siejosi dėl Lietuvos valstybės ateities. Kanados lietuvių visuomenė turės progą kovo 11 d. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjime išgirsti šią veiklią Lietuvos politiniame gyvenime moterį – dr. Laimą Andrikiene.

Dr. L. Andrikiene gimė 1958 m. Druskininkuose. Vilniaus universitete studijavo ekonomiką ir finansus, baigė 1980 m. ekonomist matematikę. 1988-89 m. stažavosi Mančesterio (Didž. Britanijoje) universitete, žemės ūkio ekonomikos katedroje. Valdžioje dirbo 1989-90 m. Lietuvos ministerių tarybos pirmininko pavaduotojos padėjėja. Į politinį gyvenimą ryžosi žengti pirmuose demokratiniuose rinkimuose Lietuvoje, kandidatavusi Sąjūdžio ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos atstove. 1990 m. vasario 24 d. buvo išrinkta Lietuvos aukščiausiosios tarybos deputate Jurbarko rinkiminėje apygardoje.

Dr. L. Andrikiene 1990 m. kovo 11 d. buvo Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos akto dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo signatarė. 1990-1992 m. dirbo Aukščiausiosios tarybos užsienio reikalų ir biudžeto komisijoje. Ji tapo Aukščiausiosios tarybos seniūno pavaduotoja 1992 m. ir vadovavo daugeliui sesijų. 1992 m. lapkričio mėn. rinkimuose į Lietuvos seimą dr. Andrikiene vėl išrinkta, kadidatavo Sąjūdžio sąrašė. Nuo to laiko ji dirba seimo užsienio reikalų komitete, yra Lietuvos

seimo tarparlamentinės sąjungos (International Parliamentary Union) narė, Lietuvos seimo – Didžiosios Britanijos parlamento grupės vice-pirmininkė, seimo Tibeto reimo grupės narė. Dr. Andrikiene yra viena iš Tėvynės sąjungos steigėjų ir nuo 1993 m. – valdybos narė, taipgi tarptautinių ryšių komiteto pirmininkė ir jaunimo reikalų komiteto pirmininkė. 1995 m. birželio mėn. ji buvo išrinkta Tėvynės sąjungos Europos komiteto pirmininke. Ji yra dalyvavusi ir skaičiusi pranešimus tarptautinėse konferencijose gynybos ir valstybinio saugumo, užsienio politikos, ekonomikos reformos bei žmogaus teisių klausimais Norvegijoje 1991 m., D. Britanijoje 1990 ir 1995 m., Lenkijoje 1994 m., JAV 1993 ir 1994 m., Šveicarijoje 1991m., Olandijoje 1991 m., Indijoje 1994 m., Vokietijoje 1990 m., Danijoje 1993 m.

Nuo š. m. sausio 10 d. ji stažuojasi School of Foreign Service, Georgetown universitete, Washington. Dr. Andrikiene yra paskelbusi straipsnių ekonomikos, žemės ūkio ekonomikos ir politikos klausimais Lietuvos ir užsienio spaudoje. Dr. Andrikiene yra našlė, augina sūnų Šarūną, kuris šiuo metu yra moksleivis.

Nuoširdžiai kviečiame visuomenę nepraleisti retos progos suipažinti su viena iš mažos saujos moterų, besireiškiančių Lietuvos politiniame gyvenime. Laima Andrikiene kalbės Delhi kovo 9 d., 1 v.p.p., Londone kovo 9 d. vakare, Hamiltone kovo 10 d. po Mišių ir Toronte kovo 10 d., 2.30 v.p.p. Lietuvių namuose. Laimos tiesus, drąsa ir aiški įžvalga bei energija paskatins ne vieną klausytoją matyti šviesią Lietuvos valstybės ateitį. G.P.

ALGIMANTO

fotomeno studija

vestuvės, jubiliejai, šeimos šventės, meniniai portretai, peizažai.

Konsultacijos fotografijos klausimais.

Telefonas 416 588-4751

MONTREALQUE

Vasario 16-sios nepriklausomybės paskelbimo minėjimas įvyko vasario 18 d. Aušros Vartų parapijoje. Iškilmės prasidėjo šventovėje pamaldomis, kuriose dalyvavo organizacijos su vėliavomis bei grupė uniformuotų šaulių. Kritusiems dėl Lietuvos laisvės buvo padėtos vainikas prie paminklinės lentos. Sėkmingo Lietuvos atsikūrimo intencija Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. Juozas Aranauskas. Šiai šventei parinktas giesmės giedoto parapijos choras, vadovaujamas muz. Aleksandro Stankevičiaus.

Iškilmingas minėjimas vyko parapijos salėje. Prityrusi programos vedėja Andrija Benišienė, pasveikinusi pilną salę dalyvių lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis, pakvietė vėliavnešius ateiti prie scenos su vėliavomis. Buvo sugiedota "O Canada" ir tylos minute pagerbti visi žuvusieji dėl Lietuvos. Pagrindinę kalbą pasakė Lietuvos ambasados reikalų patikėtinis Jonas Paslauskas, atvykęs iš Otavos. Kalbėtojas išsamiai nušvietė šių dienų gyvenimą Lietuvoje, nieko per daug nepagirdamas ir nepasmerkdamas. Nepamiršo priminti ir mūsų – išeivius – pastangų ir įnašo, padedant Lietuvai po ilgos Sovietų okupacijos vėl įstoti į nepriklausomų valstybių gretas. Paskaita visiems labai patiko.

Šios šventės proga sveikinimus pradėjo beveik netikėtai atvykęs Kanados finansų ministeris Paul Martin (Kanados parlamente jo atstovaujamam rajonui priklauso gera pusė Aušros Vartų parapijiečių). Jis buvo pagerbtas stipriais plojimais ir atsisotijimu. Po jo sveikino Verduno liberalų atstovas Kvebeko parlamente. Sveikino ir Montrealio miesto seniūnas, kuris atstovauja Aušros Vartų šventovės apylinkėi. Dar žodžiu sveikino estų ir latvių bendruomenių atstovai. Gauti sveikinimo laiški iš Kanados ministerio pirmininko Jean Chretien ir ukrainiečių bendruomenės.

Meninę dalį su penkiomis dainomis pradėjo mergaičių dainos

vienetas "Aušra", vadovaujama A. Benišienės. Montrealio vyrų oktetas, kuriam vadovauja muz. A. Stankevičius, padainavo taip pat penkias dainas ir bendrai su "Aušra" – "Lietuva brangi". Dainomis visi klausytojai buvo labai patenkinti ir buvo atsilyginta gausiomis katutėmis. Pabaigoje šio minėjimo rengėjų – KLB Montrealio apylinkės vardu jos pirm. Arūnas Stankevičius padėjo svečiams ir gausiai dalyvavusiems, dainininkams bei visiems kurie prisidėjo prie šio minėjimo rengimo. Minėjimas baigtas Tautos himnu ir vėliavų išnešimu. Po to prie kavos ir saldumynų dar ilgokai buvo dalintasi išpuščiais ir susitiktas su svečiais.

Montrealio lituanistinė mokykla Vasario 19-tąją paminėjo vasario 17 d. Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Aranauskas trumpai priminė mokiniams šios dienos reikšmę. Po to mokiniai, šventiškai pasipuošę, atliko eilėraščių, dainų bei kanklių ir skudučių muzikos programą. B.S.

Visuomenininkas JONAS ADOMAITIS švenčia 94-ąjį gimtadienį Montrealyje

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Seve, Montreal (Quebec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

DĖMESIO! ANYKŠTĖNAI!

iš viso pasaulio kraštų kviečiame į anykštėnų

suvažiavimą, kuris įvyks

1996 m. liepos 26-30 d.d. Anykščiuose, per didžiuosius šv. Onos atlaidus.

Dėl apsigyvenimo poilsio namuose "Šilėlis", rašykite: L. Lankaitienė, Savivaldybė, J. Bilūno 23, 4930 Anykščiai, Lietuva. Telefonas 251-51365. Rengėjai

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku tel. 503-1687.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Ireniųjų pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Ireniųjų rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvorą. Garantuojame prieinamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

VELNIO NUOTAKA, populiariausias Lietuvos filmas ir pirmoji lietuviška muzikinė komedija Kazio Borutos "Baltaragio malūno" motyvais dabar yra įrašytas įrašytas juostelėje. Šią komišką, spalvotą, 80 minučių ilgumo, aukštos kokybės plačiaekraninę vaizduojantę dabar galite užsisakyti pas International Historic Films, Inc., skambinant telefonu 312 927-2900, arba raštu į 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609. Kaina tik \$25 (kan.) ir \$5 už persiuntimą. Vaizduojantės bus siunčiamos iš mūsų Windsor (Ontario) sandėlio, todėl nereikės mokėti maito bei kitų mokesčių. Mes priimame čekius ir Visa/Mastercard kredito korteles. Savininkas Petras Bernotas.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

"PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: • sienų • vandentiekio • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Ireniųjų rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvažiavimų kelių (driveways) išsukabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).